

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

August 2004

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

August 2004

Budgetoversigt 2, august 2004

Budgetoversigten udkommer normalt tre gange årligt – i maj, august og december.

Budgetoversigten indeholder blandt andet en aktuel status for de samlede offentlige finanser og finanspolitikken. Budgetoversigten fokuserer desuden på statens finanser – herunder statens udgifter og indtægter – og udviklingen i statsgælden.

I tabeller kan afrunding medføre, at beløbene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles telefonisk hos:

Schultz Information
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

eller afhentes hos:

Schultz Information
Herstedvang 4
2620 Albertslund

Henvendelse om publikationen kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
1. kontor
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: b:graphic
Foto: Søren Rønholt
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.500
Pris: 75 kr.

Trykt publikation:
ISBN: 87-7856-674-6

Elektronisk publikation:
Produktion: Finansministeriet
ISBN: 87-7856-675-4

Publikationen kan hentes på Finansministeriets hjemmeside: www.fm.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	5
2.	Særlige emner på FFL05	9
2.1.	Puljer til nye initiativer.	10
2.2.	Forskning og innovation	11
2.3.	Uddannelsesområdet.....	14
2.4.	Ældre og sundhed	15
2.5.	Indsats mod svær overvægt	17
2.6.	Fælles ansvar for de svageste grupper	18
2.7.	Kommuneaftaler og bloktilskud	20
2.8.	Bedre integration.....	23
2.9.	Styrket retspolitik.....	24
2.10.	Miljø og natur.....	26
2.11.	Regional udvikling	27
2.12.	Flerårsaftale for forsvaret	29
	Appendiks 2.1. Forslag til statsligt forskningsbudget 2005	31
3.	Statens finanser.....	39
3.1.	Oversigt over statens finanser	40
3.2.	Statens udgifter	41
3.3.	Statens indtægter.....	45
3.4.	Statens finansieringsbehov og gæld.....	51
4.	Offentlige finanser og finanspolitikken.....	59
4.1.	Offentlige finanser	60
4.2.	Finanspolitikken aktivitetsevirkning	66
4.3.	Strukturel budgetsaldo	69

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Bilag 2. Offentlige finanser, 2003-2005

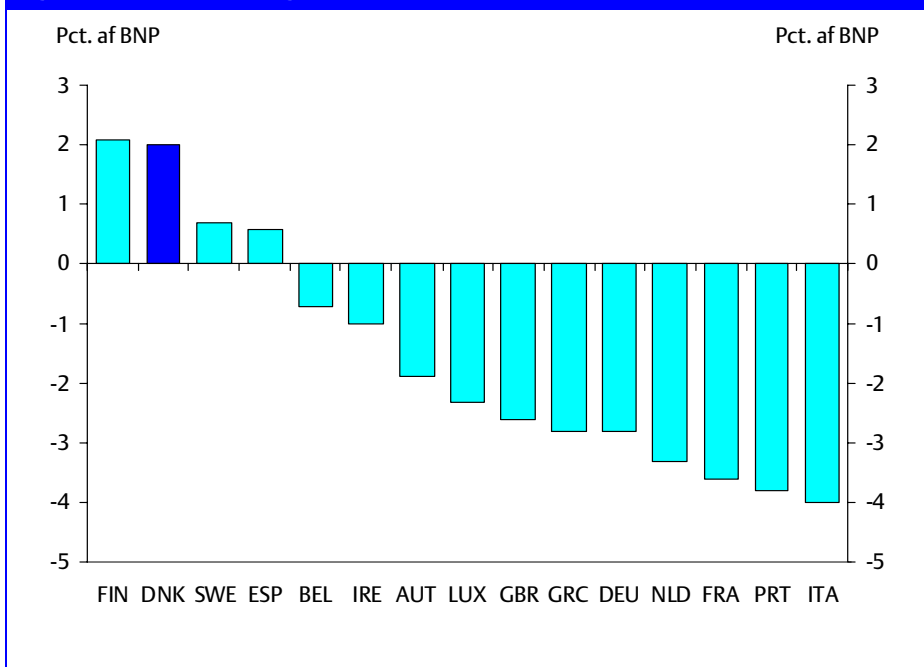
1 Indledning

De internationale konjunkturer er præget af fremgang, og det ventede opsving i dansk økonomi er afspejlet i blandt andet stigende beskæftigelse og faldende ledighed, jf. *Økonomisk Redegørelse*, august 2004.

Der er og ventes fortsat overskud på betalingsbalancen, statens finanser og de offentlige finanser.

Set i et internationalt perspektiv er stillingen på de samlede offentlige finanser i Danmark gunstig, jf. figur 1.1.

Figur 1.1. Den offentlige saldo i EU-landene i 2005

Kilde: EU-kommissionens forårsprognose, april 2004. For Danmark egne beregninger.

1. Indledning

Blandt de 15 vesteuropæiske EU-lande er det således kun i Finland, at der forventes et større overskud på den offentlige saldo i 2005 end i Danmark. Af de øvrige lande er det kun i Sverige og Spanien, der også forventes overskud i 2005. I en række lande, deriblandt Frankrig og Tyskland, skønnes der offentlige underskud på i størrelsesordenen 3-4 pct. af BNP.

De pæne offentlige finanser i Danmark skal ses i sammenhæng med tilrettelæggelsen af den økonomiske politik i overensstemmelse med de mellemfristede krav i 2010-planen. Det er blandt andre påpeget af internationale organisationer som IMF og OECD, der for nylig har rost dansk økonomi for den rettidige omhu i politiktilrettelæggelsen, herunder fokus på udgiftsstyringen og fortsatte strukturreformer for at øge beskæftigelsen med henblik på forberedelsen på den fremtidige aldring af befolkningen.

Forårspakken, finanslovsforslaget og kommuneaftalerne for 2005, der ligger på linje med 2010-planen, indeholder regeringens økonomiske prioriteringer i 2005.

I finanslovsforslaget og kommuneaftalerne for 2005 prioriteres blandt andet ældre, sundhed, svage grupper, forskning, uddannelse, miljø og retspolitik, *jf. kapitel 2.*

Der skønnes overskud på statens DAU-saldo og de samlede offentlige finanser i 2005, *jf. nedenfor og en mere detaljeret gennemgang i kapitel 3 og 4.*

Statens DAU-saldo og de samlede offentlige finanser

På finanslovsforslaget for 2005 budgetteres der med et overskud på statens DAU-saldo på 20½ mia. kr., mens der skønnes et overskud på knap 3 mia. kr. i 2004, *jf. tabel 1.1.*

Tabel 1.1. Nøgletal for offentlig økonomi, 2003-2005

	2003	2004	2005
DAU-saldo, mia. kr.	12,4	2,8	20,5
DAU-saldo, pct. af BNP	0,9	0,2	1,3
DAU-saldo ekskl. engangsforhold mv., mia. kr.	3,7	6,7	17,6
DAU-saldo ekskl. engangsforhold mv., pct. af BNP	0,3	0,5	1,2
Offentlig saldo ¹⁾ , mia. kr.	16,9	17,4	29,7
Offentlig saldo ¹⁾ , pct. af BNP	1,2	1,2	2,0
Strukturel budgetsaldo ²⁾ , pct. af BNP	1,5	1,2	1,5
Realvækst i det offentlige forbrug, pct.	1,0	0,3	0,5

1) Stat, amter, kommuner og sociale kasser og fonde (ATP, A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond).

2) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturernes påvirkning af de offentlige finanser.

Den forventede forøgelse af DAU-saldoen fra 2004 til 2005 skal blandt andet ses i sammenhæng med den ventede bedring af konjunkturernes. Dertil kommer, at DAU-saldoen i 2004 er ekstraordinært lav, herunder som følge af engangsforhold mv.

Knap 3 mia. kr. af DAU-overskuddet i 2005 skønnes at vedrøre engangsforhold mv., herunder salg og omlægning af statslige aktiver med henblik på opbygningen af Højteknologifonden. Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-saldoen således til godt 17½ mia. kr. i 2005.

Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til 29,7 mia. kr. i 2005, hvilket svarer til 2,0 pct. af BNP. Stigningen i den offentlige saldo fra 2003 til 2005 kan navnlig henføres til den forventede bedring af konjunktursituationen.

Det strukturelle budgetoverskud, der tager højde for konjunkturernes påvirkning af de offentlige finanser, er beregnet til 1,2 pct. af BNP i 2004 og 1,5 pct. af BNP i 2005.

I den mellemfristede strategi frem mod 2010 forudsættes der overskud på i gennemsnit 1½-2½ pct. af BNP om året. I 2004 og 2005 er det strukturelle overskud således i underkanten af det mellemfristede krav, hvilket i 2004 skal ses i sammenhæng med nedsættelsen af skatten på arbejdsindkomst.

1. Indledning

Navnlig som følge af skatteenedsættelserne for i alt knap 10 mia. kr. er finanspolitikken ekspansiv i 2004, hvor aktivitetsvirkningen skønnes til 0,5 pct. af BNP, mens der i 2005 skønnes et neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken.

Med afsæt i de nye tal og skøn for 2003 og 2004 er finanspolitikken samlet set mere ekspansiv end skønnet i maj, men en større del af aktivitetsvirkningen vedrører 2003. Det offentlige forbrug og de offentlige investeringer er således blevet oprevideret i 2003.

Samtidig er det nominelle offentlige forbrug blevet opjusteret i 2004 afledt af kommunaftalerne for 2005 og en højesteretsdom vedrørende fleksjob.

Realvæksten i det offentlige forbrug skønnes til 0,3 pct. i 2004 og er dermed nedjusteret sammenlignet med majvurderingen, hvor væksten skønnes til 0,7 pct. Nedjusteringen skal ses i sammenhæng med oprevisjonen af det offentlige forbrug i 2003.

I 2005 skønnes det offentlige forbrug at vokse med 0,5 pct. som forudsat i majvurderingen. Heraf er 0,4 pct. prioriteret i aftalerne om den kommunale økonomi i 2005, mens 0,1 pct. er prioriteret til initiativer på finanslovsforslaget for 2005.

2 Særlige emner på FFL05

- *Der er på finanslovsforslaget for 2005 afsat puljer til nye, højt prioriterede initiativer for 700 mio. kr., hvoraf 200 mio. kr. er reserveret til anlægsinitiativer.*
- *Regeringen præsenterer forslag til udmøntning af forskningsreserver mv. for knap 3 mia. kr. i perioden 2005-2008. Højteknologifonden opbygges gradvist og forudsættes tilført 3 mia. kr. i 2005. Medregnet udbetalingerne fra fonden vil de samlede midler til forskningsområdet være stigende fremover.*
- *På uddannelsesområdet præsenteres nye initiativer for 1.275 mio. kr. i perioden 2005-2008 blandt andet styrkelse af naturvidenskaben og opkvalificering af kortuddannede.*
- *Aftalerne om kommuner og amters økonomi indebærer en realvækst i de borgernære serviceudgifter på 1.650 mio. kr. i 2005, herunder er det aftalt at tilføre sundhedsvæsenet i amterne 800 mio. kr.*
- *Retspolitikken styrkes med nye initiativer for 650 mio. kr. og integrationsindsatsen med initiativer for 100 mio. kr. i perioden 2005-2008.*
- *På miljø- og naturområdet indeholder finanslovsforslaget nye initiativer for 200 mio. kr. i 2005-2008.*

2. Særlige emner på FFL05

2.1. Puljer til nye initiativer

På finanslovsforslaget for 2005 er der indarbejdet puljer til nye initiativer for 700 mio. kr. i 2005 og 500 mio. kr. årligt i 2006-2008, *jf. tabel 2.1.*

Tabel 2.1. Puljer til nye initiativer, 2005-2008

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008	I alt
Pulje til nye initiativer	500	500	500	500	2.000
Anlægspulje	200	-	-	-	200
I alt	700	500	500	500	2.200

Puljerne vil blive udmøntet til højt prioriterede initiativer efter forhandling med Folketingets partier i efteråret. Regeringen vil søge flertal for en række initiativer, som bidrager til at sikre fortsat fremgang og velfærd i Danmark.

Regeringens forslag til udmøntning af puljen til nye initiativer fremgår af *tabel 2.2.*

Tabel 2.2. Forslag til udmøntning af puljen til nye initiativer

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008	I alt
Familier og børn	100	100	100	100	400
Sunde fødevarer mv.	30	25	20	15	90
Svage grupper (ud over satspuljen)	50	50	50	50	200
Kortuddannede	100	100	100	100	400
Ekstraordinær uddeling fra Højteknologifonden	100	-	-	-	100
Iværksættere og risikovillig kapital	20	20	20	20	80
Administrative lettelser	10	10	10	10	40
Regionaludvikling i yderområder	10	10	10	10	40
Forfattere	10	10	10	10	40
Sort arbejde, lukning af skattehuller mv.	10	-	-	-	10
Indsats mod HIV/AIDS	25	-	-	-	25
Øvrige	35	175	180	185	575
I alt	500	500	500	500	2.000

Regeringen vil i den kommende tid iværksætte en række initiativer målrettet familier og børn. Hertil reserveres i alt 400 mio. kr. i perioden 2005-

2008. Initiativerne skal ses i forlængelse af oprettelsen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Endvidere vil regeringen styrke fødevareresikkerheden og skabe øget fokus på ernæringsområdet, *jf. også afsnit 2.5*. Udover regeringens udspil til udmøntning af satspuljen vil regeringen afsætte i alt 200 mio. kr. ekstra i perioden 2005-2008 til en yderligere indsats for de svageste, *jf. også afsnit 2.6*.

I samme periode reserveres i alt 400 mio. kr. til en målrettet indsats for opkvalificering og uddannelse af kortuddannede, så arbejdspladser kan fastholdes, og nye jobs kan skabes hurtigt. Merbevillingen svarer til 20.000 ekstra ugers uddannelse i hvert af årene.

Med oprettelsen af Højteknologifonden satser regeringen strategisk inden for højteknologisk forskning og innovation i Danmark. Med henblik på sikring af volumen i uddelingen fra fonden allerede første år, vil regeringen afsætte ekstra 100 mio. kr. til en yderligere uddeling fra Højteknologifonden i 2005.

Samtidig vil regeringen styrke den fortsatte udvikling af det danske erhvervsliv gennem bedre vilkår for vækst, administrative lettelser og gennem en styrket indsats for sammenhængen mellem yderområderne og de regionale vækstcentre.

Regeringen vil desuden fremme en række øvrige initiativer, herunder blandt andet bedre vilkår for forfattere og den litterære kultur, indsatsen mod sort arbejde, lukning af skattehuller og gennemførelse af skatteforanklinger samt en øget global indsats mod HIV/AIDS.

2.2. Forskning og innovation

Med finanslovsforslaget for 2005 forhøjer regeringen de samlede årlige forskningsbevillinger til 9,8 mia. kr. fra 2006, *jf. tabel 2.3 og appendiks 2.1 om de samlede statslige forskningsbevillinger ("Forskningens Finanslov")*. Denne målsætning indebærer, at forskningsreserven videreføres i 2008 og hæves med 600 mio. kr. Hertil kommer udbetalinger fra Højteknologifonden, som vil sikre, at de samlede forskningsbevillinger fremover vil være stigende.

2. Særlige emner på FFL05

Tabel 2.3. De statslige forskningsbevillinger

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008
Bevillingsniveauet på FL04 ¹⁾	9.678	9.729	9.716	9.150
Forhøjelse på FFL05	22	66	96	600 ²⁾
I alt forskningsbevillinger på FFL05	9.700	9.795	9.812	9.750

- 1) For 2005 til 2007 er tallene fra det statslige forskningsbudget 2004. Beløbene er opregnet med en generel pris- og lønstigningstakt på 2,2 pct. i 2005. Tallet for 2008 omfatter ministeriernes indberetninger til forskningsbudgettet for finanslovsforslaget for 2005.
- 2) De 600 mio. kr. er en videreførelse og forhøjelse af forskningsreserven.

Regeringen har siden sin tiltræden tilført forskningsområdet i alt 8,1 mia. kr. Dermed er der gjort op med tidligere finansloves budgetterede fald i de fremadrettede forskningsbevillinger.

Finanslovsforslaget for 2005 indeholder regeringens forslag til udmøntning af forskningsreserven og Videnskabsministeriets reserve til strategisk forskning og innovation. I alt udmøntes reserver på godt 2,9 mia. kr. i perioden 2005-2008, *jf. tabel 2.4.*

Tabel 2.4. Nye forskningsinitiativer finansieret af reserver

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008	I alt
Initiativer i alt	271	795	895	987	2.949
Forskeruddannelse	19	88	190	280	577
Strategisk forskning	152	404	377	342	1.276
Innovation	100	303	328	365	1.096
Finansiering i alt:	271	795	895	987	2.949
Forskningsreserven	220	400	500	600	1.720
Reserve til strategisk forskning og innovation	51	395	395	387	1.229

Det samlede optag på forskeruddannelserne øges med op til 50 pct. med henblik på uddannelse af flere unge forskere, *jf. tabel 2.5.*

Tabel 2.5. Optag på forskeruddannelserne

Antal ph.d.	2005	2006	2007	2008
Nuværende niveau	1.025	1.002	1.002	1.002
Øget optag	306	469	479	489
Stigning i pct. i forhold til 2004	30	47	48	49

På de teknisk-naturvidenskabelige områder, der gives den højeste prioritet, påregnes næsten en fordobling af optaget. Der er for en del af det øgede optag forudsat medfinansiering fra erhvervslivet med henblik på at sikre tilgangen af forskere til erhvervslivet inden for områder, hvor der er et udækket behov.

Under strategisk forskning foreslår regeringen blandt andet, at der igangsættes nye forskningsprogrammer inden for tværgående brug af NABIT-teknologier (nano, bio og it), energi og miljø, fødevarer og sundhed, og at der gives særlig mulighed for at støtte projekter, der ledes af talentfulde unge forskere.

Forslagene under innovation vedrører samspillet mellem forskning og erhvervsliv (innovationskonsortier), etablering af nye højteknologiske virksomheder (innovationsmiljøer), en regional indsats for det højteknologiske samfund og en videreførelse af samspilshandlingsplanen i 2008.

Højteknologifonden

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik i marts 2004 aftale om Fonden for Højteknologisk Udvikling (Højteknologifonden). Fonden skal støtte fokuserede teknologiområder med åbenbare erhvervmæssige interesser. Det forudsættes, at der etableres samspil mellem virksomhederne og videninstitutionerne om teknologioverførsel mv.

Fondens kapital opbygges gradvist med mindst 2 mia. kr. i gennemsnit om året. Opbygning af fonden finansieres af engangsindtægter, salg af statslige aktiver mv. Fonden skal have en grundkapital på mindst 16 mia. kr. i 2012.

På FFL05 er det forudsat, at der tilvejebringes engangsindtægter på 3 mia. kr., som indskydes i fonden. Som udgangspunkt vil støttemulighederne være bestemt af størrelsen af afkastet af den indskudte kapital, men det vil også være muligt at udlodde ekstraordinært af grundkapitalen.

2. Særlige emner på FFL05

For at sikre volumen i uddelingen fra fonden allerede første år, vil regeringen afsætte 100 mio. kr. til en ekstraordinær uddeling fra Højteknologifonden i 2005, *jf. afsnit 2.1.*

2.3. Uddannelsesområdet

Finanslovsforslaget for 2005 indeholder nye uddannelsesinitiativer for 1.275 mio. kr. i perioden 2005-2008, hvoraf knap 600 mio. kr. er målrettet en styrkelse af naturvidenskab i blandt andet folkeskolen, *jf. tabel 2.6.*

Mio. kr. (2005-priser)	2005	2006	2007	2008	I alt
Styrkelse af naturvidenskab og innovation	110	190	150	145	595
- Naturvidenskabelig bogpulje	40	40	0	0	80
- Renovering af naturvidenskabelige undervisningslokaler ¹⁾	50	125	125	125	425
- Øvrige initiativer (videnfunktioncentre ²⁾ , efteruddannelse, inspirationsordning mv.)	20	25	25	20	90
Styrkelse af evaluering	15	7	5	0	27
Styrkelse af videregående uddannelser	172	16	21	21	229
- Konsolidering af korte og mellemlange videregående uddannelser	165	0	0	0	165
- Øvrige initiativer	7	16	21	21	64
Styrkelse af efteruddannelse for ældre	6	6	6	6	24
Styrket efteruddannelse af de kortuddannede	100	100	100	100	400
Nye initiativer i alt	403	319	282	272	1.276

- 1) Renoveringspuljen til naturvidenskabelige undervisningslokaler finansieres som led i den samlede prioritering af det statslige anlægsbudget.
- 2) Udgiften til videnscenterfunktionen finansieres via puljen til videncentre, der er afsat i forbindelse med FL04.

Initiativerne dækker over:

- *Styrkelse af naturvidenskab og innovation.* Der afsættes midler til blandt andet nye bøger i folkeskolen, renovering af naturvidenskabelige undervisningslokaler og efteruddannelse af lærerne i naturfag.
- *Styrket evaluering i folkeskolen.* Der afsættes midler til styrkelse og udarbejdelse af vejledning om god evalueringspraksis og udvikling af kurser i brugen af evalueringsredskaber.
- *De videregående uddannelser under Undervisningsministeriet.* Der afsættes 165 mio. kr. i 2005 til de videregående uddannelser under Under-

visningsministeriet til konsolidering og fortsat kvalitetsudvikling blandt andet gennem implementering af University College-betegnelsen.

- *Udbygning af kompetencer hos ældre medarbejdere.* For at styrke de ældre medarbejders kompetenceudvikling afsættes 6 mio. kr. årligt, så de 60-64-årige også får adgang til Statens Voksenuddannelsesstøtte ved efteruddannelse.
- *Styrket efteruddannelse af de kortuddannede.* Især kortuddannede kan have behov for opkvalificering, da deres kompetencer ofte relaterer sig til produktion, hvor der er risiko for, at jobbene flyttes til udlandet eller automatiseres. Der afsættes ekstra 100 mio. kr. årligt til efteruddannelse.

De nye initiativer på folkeskoleområdet betyder sammen med Folkeskole-reformen og de afsatte midler til computere til elever i 3. klasse, at regeringen i løbet af perioden 2005 til 2008 tilfører folkeskolen ca. 2 ¼ mia. kr.

Til prioriteringen af uddannelsesinitiativerne tilføres der nye midler for 956 mio. kr., og der omprioriteres midler fra omstillingsreserver og puljer mv. for 320 mio. kr., jf. tabel 2.7.

Tabel 2.7. Finansiering af undervisningsinitiativer					
Mio. kr.	2005	2006	2007	2008	I alt
Tilførsel af nye midler	281	225	225	225	956
Omprioritering indenfor området (reserver, puljer mv.)	122	94	57	47	320
I alt	403	319	282	272	1.276

Desuden foreslås det at give en række uddannelsesinstitutioner mulighed for på længere sigt at opnå bedre betingelser for hensigtsmæssige dispositioner vedrørende bygningsmassen. Dette sker ved etablering af en frivillig indfrielsesordning for uopsigelige afdragsfrie statslån.

2.4. Ældre og sundhed

Med finanslovsforslaget og kommuneaftalerne for 2005 udbygges sundhedsområdet, og vilkårene for de ældre forbedres.

Det er mellem regeringen og Amtsrådsforeningen aftalt at tilføre amterne yderligere ca. 800 mio. kr. til sundhedsvæsenet i 2005, heraf godt 100 mio. kr. til en udvidelse af meraktivitetspuljen til sygehuse og i alt ca. 520

2. Særlige emner på FFL05

mio. kr. til en forstærket generel indsats på sundhedsområdet. Løftet vedrører blandt andet kræftområdet, det medicinske område samt tilbud til alle gravide om fosterdiagnostiske undersøgelser.

Arbejdet med at styrke kvaliteten i sundhedsvæsenet fortsættes, og regeringen har aftalt med amterne at styrke udviklingen af en dansk kvalitetsmodel, hvor staten og amterne hver bidrager med 10 mio. kr. årligt.

Det blev som led i aftalen om *Flere i beskæftigelse – lavere ledighed* (Forårspakken) mellem regeringen og Dansk Folkeparti aftalt en fremrykket udmøntning af social- og sundhedspuljen, *jf. tabel 2.8*.

Udmøntningen indebærer blandt andet, at der afsættes godt ¼ mia. kr. i perioden 2005-2006 til en målrettet forbedring af forholdene for ældre medicinske patienter. Midlerne afsættes med henblik på at:

- Forbedre sammenhængen i indsatsen for geriatriske patienter.
- Styrke indsatsen på medicinske afdelinger for patienter med rygerlunger (Kronisk obstruktiv lungelidelse).
- Styrke genoptræningsindsatsen gennem et bedre samarbejde mellem sygehuse og kommuner.
- Fortsætte den gratis influenzavaccination af alle over 65 år.

Tabel 2.8. Styrket indsats for ældre og på sundhedsområdet

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006
Bedre vilkår for ældre medicinske patienter	105	105
Fortsættelse af gratis influenzavaccination til ældre	30	30
Styrkelse af den kliniske kræftforskning	15	15
Fortsat udbygning af hospicekapaciteten	10	10
Udvidelse af modtagerkredsen for den supplerende pensionsydelse	210	210
I alt	370	370

Derudover følger det af aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti, at der afsættes ekstra 15 mio. kr. årligt i 2005 og 2006 til en styrkelse af den kliniske kræftforskning med henblik på forbedring af kræft- og patientbehandlingen, og at der tilføres ekstra 10 mio. kr. årligt i 2005 og 2006 til arbejdet med at forbedre vilkårene for døende gennem en fortsat udbygning af hospicekapaciteten, udgående hospiceteams mv.

Endelig blev der som led i udmøntningen af social- og sundhedspuljen aftalt en udvidelse af modtagerkredsen for den supplerende pensionsydelse, som øger antallet af modtagere med 50.000 personer til 170.000 personer. Samtidig lempes modregningsreglerne, så en større andel af modtagerne får det fulde beløb.

2.5. Indsats mod svær overvægt

Antallet af overvægtige er steget markant de seneste årtier. Alene i perioden 1987-2003 er der blevet 75 pct. flere overvægtige. Regeringen vil arbejde for, at denne udvikling bremses.

Med finanslovsforslaget for 2005 lægger regeringen derfor op til en samlet og koordineret indsats i forhold til at forebygge svær overvægt.

Regeringen vil således sætte øget fokus på:

- Forskning i og oplysning om ernæring.
- Fremme gode kost- og motionsvaner for børn.

Den styrkede indsats skal mere konkret realiseres gennem koordinering af eksisterende initiativer på tværs af ministerområder og ved flere midler til nye og målrettede initiativer, *jf. tabel 2.9.*

Tabel 2.9. Eksisterende og nye indsatser mod svær overvægt mv.				
Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008
Forebyggelse og sundhedsfremmende initiativer ¹⁾	100	100	100	100
Projekt <i>Alt om kost</i> ²⁾	7	7	7	-
Projekt <i>En mere sund livsstil</i>	5	5	5	5
Projekter på idrætsområdet ³⁾	8	-	-	-
I alt	120	112	112	105

- 1) Vedrører folkesundhed, forebyggelse og sundhedsfremmende initiativer, hvor indsatsen mod overvægt er højt prioriteret.
- 2) Bevillingerne for 2006 og 2007 er ikke fastlagt.
- 3) Der er i alt afsat 24 mio. kr. i 2004 og 2005 til projekterne.

På sundhedsområdet er der i 2005 afsat over 100 mio. kr. til folkesundhed, forebyggelse og sundhedsfremmende initiativer, hvorunder indsatsen mod overvægt er højt prioriteret. Midlerne retter sig blandt andet mod gennemførelse af regeringen sundhedsprogram *Sund hele livet*, herunder

2. Særlige emner på FFL05

---

modelprojekter, lokalt udviklingsarbejde mv., som blandt andet har til formål at fremme sunde kost- og motionsvaner.

Hertil kommer en række initiativer på forskningsområdet, som ligeledes vil bidrage til bekæmpelse af svær overvægt:

- Det indgår i udmøntningen af forskningsreserven, at der afsættes i alt 283 mio. kr. i perioden 2005-2008 til forskningsinitiativer indenfor fødevarer- og sundhedsområdet.
- Der søges iværksat en tværministeriel forskningsindsats om ernæring og sundhed i samarbejde med landbrugserhvervet.
- Endvidere vil Højteknologifondens satsning indenfor bioteknologi blandt andet kunne bidrage til at realisere visionen om bedre mad og medicin til et langt og godt liv. Ny viden om samspillet mellem fødevarer og arveanlæg vil for eksempel kunne bruges til at forebygge livsstilssygdomme, hvilket i mange tilfælde vil være værdifuldt i indsatsen mod svær overvægt.

Endelig vil regeringen prioritere indsatsen for sunde fødevarer, *jf. afsnit 2.1*, og desuden søge satspuljepartiernes tilslutning til iværksættelse af initiativer til bekæmpelse af svær overvægt, *jf. nedenfor*.

2.6. Fælles ansvar for de svageste grupper

I forbindelse med udmøntningen af satspuljen for 2005 vil regeringen søge tilslutning til en række initiativer på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet med henblik på forbedring af vilkårene for overførselsmodtagere og svage grupper.

Der er godt 550 mio. kr. i satspuljen i 2005, *jf. tabel 2.10*, som målrettes de svageste i samfundet. Regeringen er enig med satspuljepartierne om at finansiere anbringelsesreformen, der blev aftalt i foråret, via satspuljen. Den skal give markant større kvalitet i indsatsen for anbragte børn og unge og dermed betyde færre brudte anbringelsesforløb, en mere målrettet indsats og bedre udnyttelse af ressourcerne.

Tabel 2.10. Satspuljen

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008
Satspuljen i alt	553	567	1.073	1.155
- heraf anbringelsesreformen	20	136	68	19
- heraf udisponeret pulje	533	431	1.005	1.135

I 2005 udestår udmøntning af godt 530 mio. kr. af satspuljen til øvrige initiativer. En del af den udisponerede pulje efter 2005 forventes først at blive udmøntet i senere års satspuljeforhandlinger. Stigningen i de udisponerede puljemidler fra 2006 til 2007 skal ses i sammenhæng med udløb af psykiatraftalen.

Regeringen vil søge satspuljepartiernes tilslutning til at prioritere midler til initiativer for udsatte børn og unge, misbrugere, handicappede, bekæmpelse af svær overvægt, svage grupper på arbejdsmarkedet, integration, ældre og seniorer samt øvrige initiativer for svage grupper.

Regeringen vil blandt andet følge op på satspuljeaftalen for 2004, hvor et af målene er, at alle, der henvender sig for at komme i alkoholbehandling, får et tilbud inden for en kort frist. Der er igangsat en undersøgelse for at få et bedre grundlag for beslutning om den nødvendige udbygning på området.

Endvidere vil regeringen drøfte finansieringen af handicapboliger med satspuljepartierne. I forlængelse af kommuneaftalen og satspuljeaftalen for 2004 blev der afsat ca. 550 mio. kr. i årene 2004-2006 til etablering og modernisering af handicapboliger, herunder til afledte merudgifter til service og pleje i de første år. Amtsrådsforeningen har tilkendegivet, at usikkerhed om finansieringsmulighederne påvirker amternes brug af de afsatte anlægspuljemidler.

Svær overvægt udgør et stigende problem både socialt og sundhedsmæssigt. Derfor ønsker regeringen at afsætte midler til bekæmpelse af svær overvægt fra satspuljen, *jf. også afsnit 2.5.*

Som opfølgning på anbefalingerne fra *Rådet for socialt udsatte* foreslås der herudover afsat 50 mio. kr. årligt i perioden 2005-2008 til initiativer for de svageste grupper, *jf. også afsnit 2.1.* Initiativerne vedrører blandt andet indsatsen for at integrere socialt udsatte grupper på arbejdsmarkedet og forbedring af boligforholdene for hjemløse m.fl.

2. Særlige emner på FFL05

2.7. Kommuneaftaler og bloktilskud

Medio juni indgik regeringen aftaler med Amtsrådsforeningen og KL om amternes og kommunernes økonomi for 2005, og der forelå et forhandlingsresultat med Københavns og Frederiksberg kommuner om 2005, jf. også *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*, juni 2004.

Realvækst i service i kommuner og amter

Under ét indebærer aftalerne en realvækst i serviceudgifter mv. i kommuner og amter på ca. 1,65 mia. kr. i 2005, jf. tabel 2.11.

Tabel 2.11. Aftalt realvækst i serviceudgifter i kommuner og amter, 2005

Mio. kr., 2005-priser	
Realvækst i alt, inkl. forhøjelse af aktivitetsafhængig sygehuspulje	1.650
Heraf	
ARF	1.000
- Sygehuse og primær sundhed inkl. speciallæge mv.	520
- Medicintilskud	200
- Gymnasier, socialområdet, psykiatri mv.	180
- Forhøjelse af aktivitetsafhængig sygehuspulje ¹⁾	100
KL	450
København og Frederiksberg	200

1) Den aktivitetsafhængige sygehuspulje forhøjes med 112 mio. kr. på landsplan svarende til ca. 100 mio. kr. i amterne i 2005.

Aftalen med Amtsrådsforeningen indebærer en realvækst i amterne på 1,0 mia. kr. i forhold til 2004. Af den samlede vækstramme målrettes ca. 0,8 mia. kr. til sundhedsvæsenet (inkl. medicintilskud), heraf 0,1 mia. kr. til en forøgelse af den statslige aktivitetspulje på sygehusområdet.

Aftalen med KL indebærer en realvækst i kommunernes serviceudgifter på 450 mio. kr. i forhold til 2004.

Hertil kommer en realvækst i Københavns og Frederiksberg kommuner svarende til resten af landet, hvilket beregningsteknisk er forudsat til 0,2 mia. kr. i 2005.

Udviklingen i bloktilskuddet fra 2004 til 2005

For 2005 udgør bloktilskuddet – inklusive refusion og tilskud i tilknytning til grundtakstmodellen – 58,3 mia. kr. på FFL05, jf. tabel 2.12. Målt i årets priser er det en stigning på 6,1 mia. kr. i forhold til bloktilskuddet for 2004 på FL04.

Tabel 2.12. Udviklingen i bloktilskuddet fra 2004 til 2005

	2004 (FL04)	2005 (FFL05)	Ændr. 2004- 2005
Mia. kr., årets priser			
Balancetilskud og finansiering af realvækst, amter ¹⁾	2,4	3,9	1,5
Balancetilskud og finansiering af realvækst, kommuner	4,9	6,4	1,5
Budgetgaranti	1,4	2,5	1,0
Ændring i udgifts- og opgavefordeling (DUT)	0,5	0,0	-0,5
Tilskud til renovering af naturvidenskabelige undervisningslokaler	-	0,1	0,1
Forventet delvis modregning sfa. salg af energivirksomheder	0,0	-0,9	-0,9
Øvrige (permanent bloktilskud, pl-regulering, momsudligning mm.)	43,1	46,4	3,3
Bloktilskud i alt (inkl. grundtakst)	52,3	58,3	6,1

Note: Bloktilskuddet inkluderer refusion og tilskud til kommuner i tilknytning til grundtakstmodellen (§15.15.01 og §15.15.02). Forskelle ml. totaler og delsummer skyldes afrunding.

1) Ekskl. statslige puljer til meraktivitet på sygehusene, som ikke indgår i bloktilskuddet, men konteres på §16.51.72. Pulje til at øge behandlingskapaciteten i sundhedsvæsenet.

Ændringen skyldes *for det første*, at bloktilskudsreguleringen til finansiering af aftalt realvækst og balancetilskuddet til finansiering af udgifter ved uændret aktivitet er forhøjet med 1,5 mia. kr. til kommuner og 1,5 mia. kr. til amter i forhold til 2004.

Balancetilskud og bloktilskudsreguleringer til finansiering af realvækst sikrer fuld finansiering af de aftalte udgifter i 2005 for kommuner henholdsvis amter under ét. Det er ved fastsættelsen af balancetilskuddene lagt til grund, at daginstitutionstaksterne og taksterne i den kollektive trafik følger pris- og lønudviklingen. Eventuelle takststigninger udover pris- og lønudviklingen vil derfor alene være udtryk for lokal prioritering og ikke en konsekvens af aftalerne. Såfremt der viser sig strukturelle problemer i den kollektive trafik uden for HUR-området, vil regeringen optage forhandlinger med Amtsrådsforeningen om håndteringen af disse.

2. Særlige emner på FFL05

For det andet er tilskuddene til kommunerne vedrørende budgetgarantien reguleret med 1,0 mia. kr. i forhold til 2004. Budgetgarantien sikrer, at ændringer i kommunernes udgifter til en række overførselsindkomster, herunder kontanthjælp og førtidspension, automatisk modsvares krone for krone af ændringer i bloktilskuddets størrelse. Budgetgarantien gælder for kommunerne under ét.

For det tredje er reguleringen af bloktilskuddet som følge af ændringer i udgifts- og opgavefordelingen mellem stat, amter og kommuner samt ændringer i den bindende statslige regulering af kommunernes og amternes virksomhed (Det Udvidede Totalbalanceprincip – DUT) reduceret med 0,5 mia. kr. i forhold til 2004.

For det fjerde er der i 2005 afsat en anlægspulje på 50 mio. kr. til renovering af naturvidenskabelige undervisningslokaler i folkeskolen, *jf. også afsnit 2.3.*

For det femte er der afsat en indtægtsreserve på 0,9 mia. kr. svarende til den forventede fremtidige modregning i statstilskuddet til kommuner og amter som følge af allerede gennemførte salg af energivirksomheder.

Endelig *for det sjette* reguleres bloktilskuddet med 3,3 mia. kr. i forhold til FL04 som følge af navnlig tre forhold. De vedrører dels en skønnet stigning på 1,0 mia. kr. i statens nettooverførsler til kommuner og amter knyttet til den kommunale selvbudgettering af skatteindtægter, en skønnet stigning på 0,8 mia. kr. i statens nettooverførsler knyttet til momsudligningsordningen, der set i et flerårigt perspektiv er udgiftsneutral for staten, samt en pris- og lønregulering af bloktilskuddet på ca. 1,3 mia. kr.

Anlæg og lån

I aftalen om kommunernes økonomi indgår, at den ordinære lånepulje til kommunerne forhøjes ekstraordinært med 200 mio. kr. i 2005 samtidig med, at der afsættes en ramme til lånedispensationer på folkeskoleområdet på 800 mio. kr.

I aftalen med Amtsrådsforeningen indgår, at låneadgangen til anlæg på sygehusområdet også i 2005 vil være forøget til 50 pct. for at fremme strukturtilpasninger, der kan medvirke til at øge kvalitet og effektivitet.

Der afsættes endvidere en lånedispensionsramme for særligt vanskeligt stillede amter, herunder amter med likviditetsvanskeligheder.

For både kommuner og amter afsættes i 2005 en særlig låneramme på 100 mio. kr. med henblik på at fremme fagligt begrundede offentlig-private samarbejdsprojekter og større allerede besluttede infrastrukturprojekter.

2.8. Bedre integration

Regeringen præsenterer i forbindelse med FFL05 en række initiativer under overskriften *Bedre integration*. Initiativerne skal bidrage til, at indvandrere og efterkommere får bedre muligheder for at opnå de uddannelsesmæssige kvalifikationer, som kræves for at klare sig på det danske arbejdsmarked, og at hidtil vedtagne reformer på integrationsområdet bliver gennemført effektivt i alle kommuner.

Initiativerne medfører samlet set merudgifter for 100 mio. kr. i perioden 2005-2008, heraf 35 mio. kr. i 2005, *jf. tabel 2.13*. Finansieringen sker primært ved udmøntning af reserver og opsparing på Undervisningsministeriets og Integrationsministeriets områder, dog tilføres området 14 mio. kr. i 2005. Endvidere søges initiativet om *Oprettelse af netværk af frivillige til integration af nyankomne indvandrere* finansieret via satspuljen.

2. Særlige emner på FFL05

Tabel 2.13. Initiativer vedrørende *Bedre Integration*, 2005-2008

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008
Fremme af det gode integrationsseksempel:				
Oprettelse af konsulentteams	3,0	3,0	2,0	1,5
Etablering af lokale integrationspartnerskaber	11,0	11,0	11,0	11,0
Oprettelse af netværk af frivillige til integration af nyankomne indvandrere	6,0	6,0	3,0	1,0
Orienteringspakker og vejledningsmateriale til de enkelte UU-enheder (Ungdommens Uddannelsesvejledning)	1,0	-	-	-
Beskrivelsesværktøj og visitationsmateriale til brug for sent ankomne unge	0,5	-	-	-
Styrkelse af danskundskaber:				
Dansk som andetsprog uden for almindelig skoletid	-	-	-	-
Tilbud om dansk som andetsprog på erhvervsuddannelser	0,5	-	-	-
Udvikling af IT-baserede danskundervisningsprogrammer	5,5	4,5	-	-
Mindre frafald i uddannelsessystemet:				
Etablering af en etnisk mentorordning:	0,5	0,5	0,5	-
Tilskud til særligt praktikpladsopsøgende arbejde på erhvervsskoler med mange tosprogede elever	5,0	5,0	5,0	-
Etablering af netværksskoler. Bedre udnyttelse af eksisterende muligheder for at forberede til og fastholde tosprogede unge i at gennemføre en erhvervsuddannelse	2,0	-	-	-
Initiativer i alt	35,0	30,0	21,5	13,5

Herudover præsenteres et forslag om fremrykket og intensiveret danskuddannelsesindsats for nytilkomne flygtninge (turbodansk), således at ventetiden på asylcentret for nytilkomne flygtninge benyttes til intensiv danskundervisning.

2.9. Styrket retspolitik

Regeringen indgik i forbindelse med finansloven for 2004 flerårsaftaler for politi og kriminalforsorg, som sikrer mere politi på gaden og flere fængselspladser.

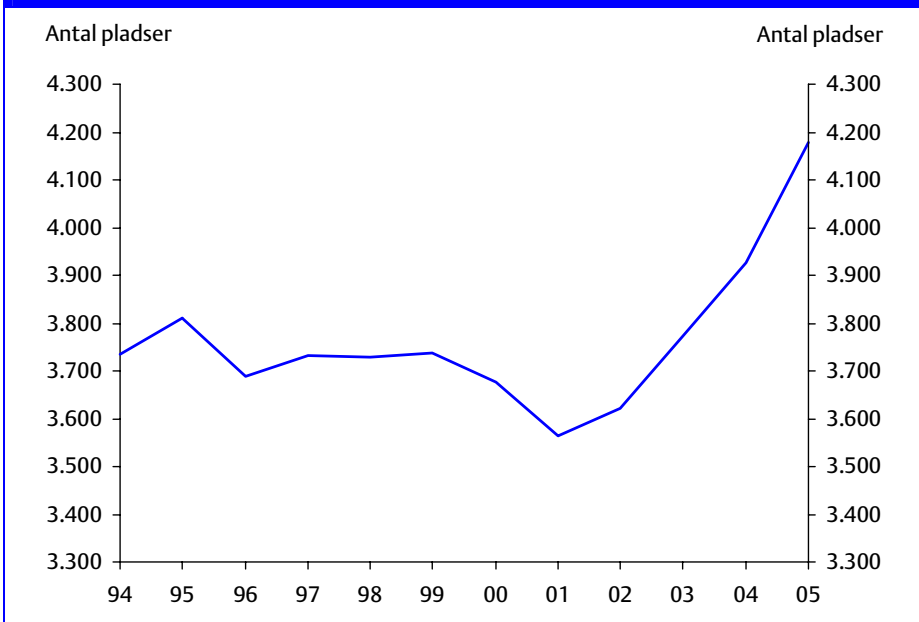
Regeringen ønsker med finanslovsforslaget for 2005 at videreføre indsatsen og foreslår nye initiativer på FFL05 for knap 330 mio. kr. i 2005, *jf. tabel 2.14.*

Tabel 2.14. Retspolitiske initiativer

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008
175 nye fængselspladser	213	94	83	-
Styrkelse af PET	82	53	-	-
Nye, mere sikre pas	8	8	8	8
Udvidet brug af DNA-register	6	5	5	5
Nedsættelse af retsafgifter i inkassosager	19	19	19	19
I alt	328	179	115	32

Etablering og drift af 175 nye fængselspladser, heraf 25 særlige rockerpladser, tegner sig udgiftsmæssigt for størstedelen af de nye initiativer. Med udvidelsen af fængselskapaciteten vil det samlede antal fængselspladser i 2005 udgøre godt 4.150 pladser mod godt 3.600 pladser ultimo 2001, *jf. figur 2.1.*

Figur 2.1. Pladskapaciteten i fængsler og arresthuse

2. Særlige emner på FFL05

Samtidig har regeringen besluttet at styrke Politiets Efterretningstjeneste med tilførsel af yderligere 135 mio. kr. i perioden 2005-2006 til flere medarbejdere og anskaffelse af ny teknologi. Herved styrkes PET's kapacitet til overvågning, efterforskning og analyse, herunder særligt på terrorområdet.

Regeringen vil gennem EU styrke sikkerheden ved ind- og udrejse af det Europæiske Fællesskab. Derfor introduceres til efteråret et nyt pas, som er bedre sikret mod forfalskning end det nuværende.

Også sikkerheden ved rejser med børn skal forbedres. Derfor ændres reglerne for indskrivning af børn i andres pas, så børn ligesom voksne skal rejse med eget pas. Regeringen har i den forbindelse besluttet, at prisen for et børnepas nedsættes fra 150 kr. til 115 kr. pr. pas.

Forbedringerne af passikkerheden skønnes at medføre årlige merudgifter på ca. 8 mio. kr.

Med henblik på at styrke politiets opklaringsarbejde og effektivitet vil der i den kommende folketingssamling blive fremsat lovforslag om udvidelse af DNA-profilregisteret, således at der skabes parallelitet til Fingeraftryksregisteret. Initiativet indebærer en stigning i antallet af DNA-undersøgelser på skønsmæssigt 10.000 om året. Anvendelse af ny teknologi, herunder spytprøver i stedet for de nuværende blodprøver, begrænser merudgifterne. Samlet skønnes merudgifter på ca. 5 mio. kr. årligt.

Regeringen ønsker retsafgiften i civile sager sat ned. Regeringen har derfor gennemført en forenkling af inkassoprocessen, der samtidig indebærer en lettelse af afgifterne i disse sager. Nedsættelsen af retsafgifterne i inkassosager medfører et provenutab på knap 20 mio. kr. årligt.

2.10. Miljø og natur

På finanslovforslaget for 2005 afsættes 200 mio. kr. i alt i perioden 2005 til 2008 til naturprojekter i hele landet, *jf. tabel 2.15*. Heraf indgår en budgetteret medfinansiering fra EU på 88 mio. kr. Initiativerne er blandt andet fokuseret på følgende indsatsområder:

- En sammenhængende indsats for at forbedre vandløb og ådale, som levesteder for truede arter.
- Genskabelse af søer med bedre vandmiljø og større muligheder for friluftsliv.

- Naturpleje for nogle af de vigtigste naturtyper langs vore kyster.
- Beskyttelse af højmoser mod tilgroning og udtørring.
- Skabelse af nye naturområder tæt på byerne.
- Skabelse af sammenhængende stiforløb mellem forskellige naturområder og beboelsesområder.

Tabel 2.15. Nye initiativer vand og natur

Mio. kr., 2005-priser	2005-2008
Vandløb og ådale	100
Søer	20
Strandenge og kystlaguner	20
Højmoser	20
Nye naturområder	25
Sammenhængende stiforløb	15
I alt	200

Med Vandmiljøplan III, jf. www.vmp3.dk, får naturen desuden bedre vilkår i hele landet med nye mål for reduktion af udledningerne af kvælstof og fosfor til vandløb, søer og kyster samt udlæg af beskyttelseszoner rundt om sårbar natur. Indsatsen er finansieret ved omprioriteringer inden for Fødevarerministeriets og Miljøministeriets områder.

Afledt af skærpede EU-krav til svovlindholdet i benzin og diesel fra 2009 foreslår regeringen endvidere, at afgiften på svovlfri benzin og diesel nedsættes fra 2005. Svovlfri brændstoffer er til gavn for miljøet via reduceret udslip af blandt andet partikler fra dieseldrevne køretøjer og bedre virkende katalysatorer på eksisterende benzinbiler. Afgiftsnedsættelsen skønnes at medføre et årligt provenutab for staten på ca. 135 mio. kr.

2.11. Regional udvikling

Regeringen ønsker en styrket og mere samordnet regional indsats. Med finanslovsforslaget for 2005 præsenteres derfor en række nye initiativer med et klart regionalt sigte. Initiativerne vedrører forsknings-, og erhvervsområdet, uddannelse samt vand- og natur.

Initiativerne omfatter samlet set bevillinger for 475 mio. kr. i perioden 2005-2008, jf. *tabel 2.16*.

2. Særlige emner på FFL05

Tabel 2.16. Regional udvikling

Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008	I alt
Højteknologiske regioner	15	40	40	40	135
Videnfunktionscentre ¹⁾	12	12	12	12	50
Vand og natur	50	50	50	50	200
Brobygning til vækstcentre	50	-	-	-	50
Erhvervsinitiativer i yderområder	10	10	10	10	40
I alt ²⁾	138	112	112	112	475

1) Udgiften til videncenterfunktionen finansieres via puljen til videncentre, der er afsat i forbindelse med FL04.

På forskningsområdet afsættes 135 mio. kr. i perioden 2005-2008 fra forskningsreserverne til en handlingsplan for højteknologiske regioner. Målsætningen er, at virksomheder i yderområderne får lettere adgang til at udnytte offentlige forskningsinstitutioners viden og adgang til højteknologiske kompetencecentre i alle dele af landet.

Der afsættes 50 mio. kr. på uddannelsesområdet i perioden 2005-2008 til etablering af regionale videnfunktionscentre i naturvidenskab og innovation, *jf. også afsnit 2.3*. Og på natur- og miljøområdet afsættes 200 mio. kr. finansieret af staten og EU til naturprojekter i hele landet, *jf. afsnit 2.10*.

Der foreslås desuden iværksat et nyt brobygningsprogram som opfølgning på Den Regionale Vækststrategi, hvor der afsættes 50 mio. kr. i 2005 finansieret af staten og EU til bedre sammenhæng mellem yderområder og regionale vækstcentre. Hertil kommer en forudsat regional medfinansiering på omkring 20 mio. kr., svarende til et samlet program på 70 mio. kr. fra 2005.

På erhvervsområdet afsættes endvidere 40 mio. kr. ekstra i perioden 2005-2008 målrettet regionale erhvervsinitiativer i yderområderne, *jf. også afsnit 2.1*.

2.12. Flerårsaftale for forsvaret

Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Kristendemokraterne indgik den 10. juni 2004 en flerårsaftale for forsvaret for 2005-2009.

Aftalen indebærer, at forsvarsrammen i 2005-2009 forbliver uændret i forhold til det aftalte niveau i forligningsperioden 2000-2004, *jf. tabel 2.17.*

Tabel 2.17. Forsvarsrammen		
Mia. kr., 2005-priser	2000-2004	2005-2009
Gennemsnitlig årlig forsvarsramme	19,5	19,5

Inden for denne uændrede forsvarsramme sker imidlertid en forskydning fra forsvarets støttestruktur, som reduceres, til den operative struktur, som styrkes. Det medfører blandt andet, at:

- Forsvaret hurtigt og fleksibelt kan opstille og udsende styrker i internationale operationer samt opretholde udsendte kapaciteter svarende til ca. 2.000 soldater.
- Det nuværende mobiliseringsforsvar og tilhørende strukturer nedlægges. Tilbageværende stabs- og støttestrukturer rationaliseres og effektiviseres.
- Det statslige redningsberedskab, hjemmeværnets og forsvarets opgaver samles under forsvarsministerens ressort.
- Værnepligten omlægges, så den målrettes totalforsvaret.
- Det samlede antal operative enheder mindskes til gengæld for en fokusering og kvalitativ styrkelse af de tilbageværende enheder.
- Et antal kaserne og øvrige anlæg lukkes.
- Der frigøres økonomiske ressourcer til indsættelse af danske styrkebidrag i internationale operationer.

Med omstillingen af forsvarets organisation til i højere grad at være rettet mod et internationalt trusselsbillede bliver forsvaret i stand til at opretholde dobbelt så mange udsendte kapaciteter som i dag. Til at dække merudgifterne forbundet med de internationale opgaver afsættes som en del af forsvarsrammen 900 mio. kr. årligt mod hidtil ca. 600 mio. kr. årligt. Bevillingen opføres på finanslovsforslagets §35. Generelle reserver.

2. Særlige emner på FFL05

Uden for forsvarsrammen overføres i alt ca. 450 mio. kr. årligt fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet til Forsvarsministeriet i forbindelse med ressortoverførslen af det statslige redningsberedskab.

Appendiks 2.1.

Forslag til statsligt forskningsbudget 2005 (Forskningens Finanslov)

De samlede statslige forskningsbevillinger udgør 9,7 mia. kr. i 2005, og niveauet forhøjes til ca. 9,8 mia. kr. årligt i 2006-2008¹, *jf. tabel 1.*

Tabel 1. De statslige forskningsbevillinger på FFL05 ekskl. Højteknologifonden				
Mio. kr., 2005-priser	2005	2006	2007	2008
Forhøjelse på FFL05 i forhold til FL04	22	66	96	600 ¹⁾
I alt	9.700	9.795	9.812	9.750

1) De 600 mio. kr. er en videreførelse og forhøjelse af forskningsreserven.
Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2004.

Det bemærkes, at tabel 1 og den følgende gennemgang af de statslige bevillinger til forskning og udvikling ikke omfatter de midler, der vil blive uddelt fra Højteknologifonden.

Bevillinger til forskning og udvikling fordelt på ministerområder

På finanslovsforslaget for 2005 er der afsat ca. 7,5 mia. kr. årligt til forskning og udvikling under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, *jf. tabel 2.* Ministeriets forskningsbevillinger udgør dermed ca. 76 pct. af de samlede statslige forskningsbevillinger. Fødevareministeriet placerer sig som nummer to med godt ½ mia. kr. årligt².

¹ Opgørelsen af det foreløbige statslige forskningsbudget er foretaget efter de principper, som er beskrevet i *Statsligt Forskningsbudget 2004 (Forskningens Finanslov)*, Finansministeriet, februar 2004.

² En del af disse bevillinger overflyttes til Ministeriet for Forbruger- og Familieanliggender.

2. Særlige emner på FFL05

Tabel 2. Forsknings- og udviklingsbevillinger (anlæg, drift og tilskud) fordelt på ministerområder, 2003-2008

Mio. kr., 2005-priser	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Udenrigsministeriet	199	176	162	162	162	162
Finansministeriet	3	10	18	12	2	2
Økonomi- og Erhvervsministeriet	186	199	151	140	139	126
Forsvarsministeriet	72	81	75	76	76	77
Socialministeriet	116	131	133	121	92	41
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	58	63	80	79	63	62
Beskæftigelsesministeriet	165	130	124	116	88	88
Integrationsministeriet	19	7	5	5	3	2
Videnskabsministeriet ¹	7.053	7.190	7.408	7.577	7.693	7.709
Undervisningsministeriet	370	317	221	240	250	239
Kulturministeriet	464	492	469	450	444	464
Miljøministeriet	277	206	188	179	172	165
Fødevarerministeriet	669	582	611	586	576	560
Trafikministeriet	85	120	54	53	53	52
I alt	9.734	9.702	9.700	9.795	9.812	9.750

Note: Tabellen er udarbejdet før ressortændringen, jf. Kgl. Resolution af 2. august 2004. Det nye Ministerie for Familie- og Forbrugeranliggender figurerer således ikke i tabellen.

1) Ordningen vedr. skattefradrag på 150 pct. for forskning, der indebærer et offentligt provenutab på 25 mio. kr. i 2002 til 2006, er inkluderet under Videnskabsministeriet.

Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2004.

Frem til 2008 planlagt en stigende bevillingsprofil på Videnskabsministeriets område, der primært skyldes, at regeringen har ønsket at styrke såvel de frie forskningsrådsmidler som den frie forskning, der finder sted på universiteterne. Endvidere har regeringen i forbindelse med udmøntningen af reserver afsat en række bevillinger til strategisk forskning og innovation.

På Videnskabsministeriets område stiger forskningsbevillingerne fra 2004 til 2005 med ca. 220 mio. kr. Stigningen skal ses i sammenhæng med, at Videnskabsministeriet i forbindelse med regeringens forslag til udmøntning af forskningsreserven og reserven til strategisk forskning og innovation er tilført i alt ca. 190 mio. kr. i 2005.

Stigningen kan blandt andet tilskrives udviklingen på universitetsområdet, hvor bevillingerne til forskningsformål forøges med ca. 175 mio. kr., jf. *Universitetsaftalen 2003-2005*. Heraf vedrører ca. 135 mio. kr. øgede bevillinger til universiteternes basisforskning. Til stigningen bidrager desuden nye bevillinger til forskeruddannelse og strategisk forskning samt til nye initiativer på innovationsområdet.

Fødevarerministeriets forsknings- og udviklingsbevillinger stiger samlet med 29 mio. kr. fra 582 mio. kr. i 2004 til 611 mio. kr. i 2005³. Årsagen til udviklingen er blandt andet en stigning i anlægsbevillingerne som følge af den vedtagne fremrykning af anlægsinvesteringer i foråret 2004, herunder opgradering af virusfaciliteterne på Lindholm og reovering og modernisering af stalde på Forskningscenter Foulum. Af andre større ændringer kan nævnes, at der på driftsområdet udløber en række særbevillinger, som dog opvejes af nye tilførte bevillinger fra udmøntningen af forskningsreserven på tilskudsområdet.

Undervisningsministeriets udgifter til forskning og udvikling i 2005 reduceres med knap 100 mio. kr. i forhold til 2004, hvilket i hovedsagen kan henføres til budgettekniske ændringer. Ved forbrug af opsparring fra tidligere år er der frigjort ca. 50 mio. kr. til nye initiativer, ligesom ca. 20 mio. kr. er overført til driftskonti, da de ikke længere kan henføres til forskning og udvikling. Den reelle reduktion er således på ca. 30 mio. kr. og skyldes en række generelle omprioriteringer foretaget i forbindelse med finansloven for 2004 samt en generel produktivitetsbesparelse.

På Socialministeriets område er forskningsbevillingerne i perioden 2004-2006 ekstraordinært høje, og de aftagende forskningsbevillinger i 2007 og 2008 ses i den sammenhæng. Dertil kommer virkningen i 2007 og 2008 fra udløb af projektbevillinger til forskning, der er udmøntet som led i tidligere års satspuljeforlig.

I forlængelse heraf skal de aftagende bevillinger på Beskæftigelsesministeriets område i 2007 og 2008 ses i sammenhæng med udløb af satspuljefinansierede bevillinger til arbejdsmiljøforskningsfonden ved udgangen af 2006.

Bevillingsreduktionen på 48 mio. kr. på Økonomi- og Erhvervsministeriets område skyldes et bortfald af bevillingen til Joint Strike Fighter på 55,1

---

³ En del af disse bevillinger overflyttes til Ministeriet for Forbruger- og Familieanliggender.

2. Særlige emner på FFL05

---

mio. kr. I modsat retning trækker øgede bevillinger til energiforskning på 3,5 mio. kr.

På Trafikministeriets område skal bevillingsreduktionen fra 2004 til 2005 ses i sammenhæng med, at der i 2004 var afsat 48,5 mio. kr. til et større forskningsrelateret anlægsprojekt.

Derudover er der sket mindre ændringer på en række andre ministerområder.

Forsknings- og udviklingsbevillinger fordelt efter hovedsektor

Bevillingerne til universiteter m.fl. udgør ca. 5 mia. kr. årligt i perioden 2005-2008, *jf. tabel 3*, der viser de statslige forsknings- og udviklingsbevillinger opdelt på hovedsektorer.

Tabel 3. Forsknings- og udviklingsbevillinger (anlæg, drift og tilskud) fordelt efter hovedsektor, 2003-2008

Mio. kr., 2005-priser	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Universiteter m.fl. ¹⁾	4.660	4.840	5.018	4.952	5.087	5.126
Sektorforskningsinstitutioner ²⁾	1.185	1.049	1.001	947	938	909
Forskningsrådene ³⁾	1.101	1.253	1.275	1.208	1.181	1.128
Internationale aktiviteter ⁴⁾	585	537	467	471	468	468
Andre større tilskudspuljer ⁵⁾	1.372	1.074	1.140	1.457	1.415	1.403
Andre forskningsinstitutioner ⁶⁾	435	474	430	398	394	413
Andet ⁷⁾	391	474	370	362	329	305
Sektorfordelte bevillinger i alt	9.734	9.702	9.700	9.795	9.812	9.750

- 1) *Universiteter m.v.* omfatter universitetslovsinstitutioner, andre højere læreanstalter og ph.d.-bevillinger.
- 2) *Sektorforskningsinstitutionerne* er primært institutioner, som hører under sektorforskningsloven og omfatter eksempelvis Danmarks Veterinærinstitut, Danmarks Miljøundersøgelser og Arbejds miljøinstituttet. Sektorforskningsinstitutioner er hovedsagelig knyttet til Miljøministeriet og Fødevareministeriet.
- 3) *Forskningsrådene* omfatter bl.a. Det Strategiske Forskningsråd og Det Frie Forskningsråd.
- 4) *Internationale aktiviteter* dækker over bevillinger med relation til udlandet, og der indgår både institutioner og tilskud, herunder Danmarks bidrag til internationale forskningssamarbejder.
- 5) *Andre større tilskudspuljer* omfatter tilskudspuljer, der er større end 25 mio. kr. I opgørelsen er inkluderet Videnskabsministeriets UMTS-reserve.
- 6) *Andre forskningsinstitutioner* omfatter forskningsudførende institutioner, som hverken hører under sektorforskningsloven eller universitetsloven, og som ikke har undervisningsforpligtelser. Kategorien omfatter blandt andet en række sektorforskningslignende institutioner samt nogle arkiver, biblioteker og museer.
- 7) *Andet* omfatter en række øvrige forskningsbevillinger på finansloven.

Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2004.

Bevillingerne til universiteterne er i forbindelse med aftalen om universitetsloven fra 2003 blevet opprioriteret. Aftalen indebar, at der blev afsat ca. 1 mia. kr. i perioden 2003 til 2005 primært til initiativer inden for forskning, men også til en ny ledelsesstruktur og vejledning. Det betyder, at ca. 52 pct. af de statslige bevillinger til forskning og udvikling i 2005 tilfalder universiteterne.

Forsknings- og udviklingsbevillinger fordelt efter forskningsformål

De statslige bevillinger kan fordeles på 16 forskellige forskningsformål, *jf. tabel 4*. Opdelingen følger de såkaldte NORFORSK-kategorier, der er vedtaget i Nordisk Råd. De første 13 kategorier samt kategorierne vedrø-

2. Særlige emner på FFL05

rende rumforskning og forsvar omfatter typisk anvendt forskning og udviklingsarbejde, mens kategorien almen videnskabelig udvikling udgøres af grundforskning samt en restmængde af forsknings- og udviklingsbevillinger, der ikke kan indplaceres under de øvrige kategorier.

Tabel 4. Forsknings- og udviklingsbevillinger (anlæg, drift og tilskud) fordelt efter forskningsformål, 2003-2008

Mio. kr., 2005-priser	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri	686	572	615	596	591	576
Industri, håndværk, bygge og anlæg	750	650	682	713	737	731
Produktion og fordelingsenergi	145	189	182	136	134	133
Transport og telekommunikation	66	103	42	40	39	39
Boligforhold og fysisk planlægning	65	42	46	44	43	35
Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	201	205	183	177	170	164
Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	163	164	158	137	121	120
Sociale Forhold	107	118	116	104	74	23
Kultur, massemedier og fritid	115	97	99	89	88	87
Uddannelsesforhold	378	297	206	218	223	214
Arbejdsbetingelser	152	116	103	95	67	66
Økonomisk planlægning og forvaltning	54	53	74	63	52	52
Udforskning og udnyttelse af jorden	84	74	64	62	61	60
Almen videnskabelig udvikling	6.421	6.676	6.836	7.026	7.115	7.158
Herunder:						
Naturvidenskab	1.295	1.130	1.151	1.090	1.081	1.050
Teknisk videnskab	918	794	853	828	856	834
Sundhedsvidenskab	894	770	800	770	760	734
Jordbrugs- og veterinærvidenskab	414	385	398	399	393	380
Samfundsvidenskab	800	737	759	732	728	705
Humanistisk videnskab	946	927	943	911	898	872
FoU som ikke kan fordeles	1.153	1.933	1.932	2.297	2.400	2.583
Rumforskning	215	210	220	221	221	217
Forsvar	134	136	75	76	76	77
Formålsfordelte bevillinger i alt	9.734	9.702	9.700	9.795	9.812	9.750

Kilde: Statens forskningsbudgetsystem, august 2004.

Størstedelen, dvs. ca. 70 pct. i 2005, af de statslige midler til forskning og udvikling anvendes til almen videnskabelig udvikling. De to næststørste forskningsformål er henholdsvis landbrug mv. og industri mv., som til sammen udgør 13 pct. af forskningsbudgettet.

3 Statens finanser

- *På finanslovforslaget for 2005 budgetteres med et DAU-overskud på 20½ mia. kr. svarende til 1,3 pct. af BNP. DAU-overskuddet i 2004 skønnes til 2,8 mia. kr.*
- *Korrigeret for engangsforhold mv. udgør DAU-overskuddet i 2005 ca. 17½ mia. kr. mod godt 6½ mia. kr. i 2004.*
- *Statens udgifter på FFL05 er budgetteret til 456,1 mia. kr. Målt i 2005-priser er de statslige udgifter stort set uændrede i forhold til det seneste skøn for 2004 til FFL05.*
- *Statens indtægter er budgetteret til 476,5 mia. kr. på finanslovforslaget for 2005 målt i årets priser. Det er en stigning på 25,9 mia. kr. i forhold til 2004.*
- *Statgælden som procent af BNP ventes at falde fra 38,3 pct. i 2002 til 33,6 pct. i 2005.*

3. Statens finanser

3.1. Oversigt over statens finanser

Finanslovforslaget for 2005 indebærer et overskud på statens drifts- anlægs og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – på 20,5 mia. kr. eller 1,3 pct. af BNP, *jf. tabel 3.1.*

Mia. kr., årets priser	2004		Ændr.	2005 FFL05
	Maj	Aug.		
Indtægter	450,0	450,7	0,6	476,5
Udgifter	449,0	447,9	-1,1	456,1
DAU-saldo	1,1	2,8	1,7	20,5
DAU-saldo, pct. af BNP	0,1	0,2	0,1	1,3

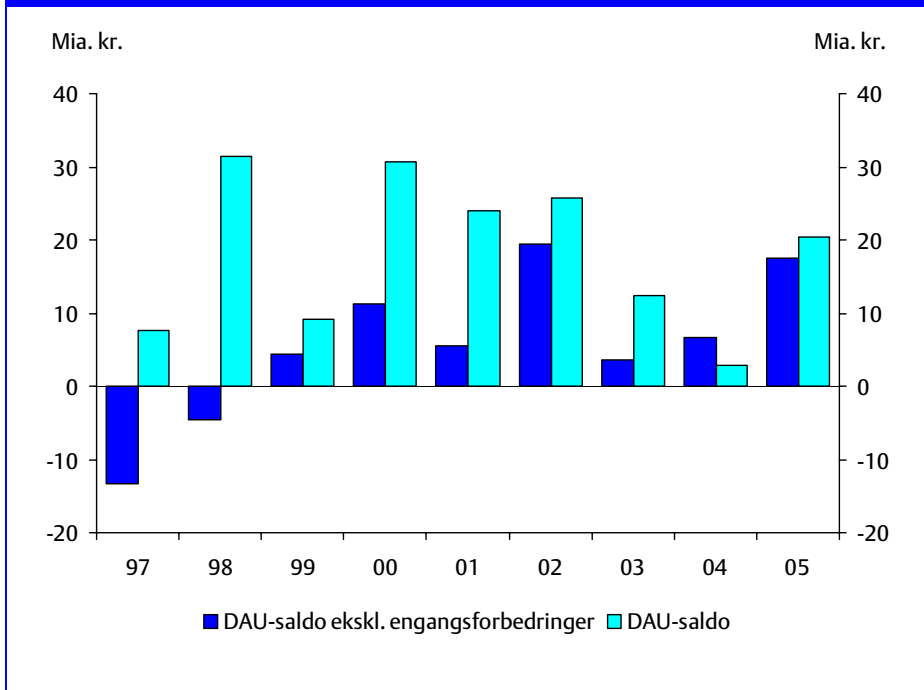
I 2004 skønnes et DAU-overskud på 2,8 mia. kr. eller 0,2 pct. af BNP. DAU-saldoen skønnes således at blive mærkbart forbedret fra 2004 til 2005. Dette kan blandt andet forklares med den ventede forbedring af konjunkturerne, samt at DAU-saldoen i 2004 er ekstraordinær lav, herunder som følge af engangsforhold mv.

Skønnet for DAU-saldoen i 2004 er opjusteret med godt 1½ mia. kr. i forhold til majvurderingen. Opjusteringen af DAU-overskuddet kan henføres til dels højere indtægter – primært fra erhvervsskatterne, dels til et skønnet lavere EU-bidrag. Det lavere EU-bidrag skyldes primært en efterregulering i 2004 afledt af overskud på EU-budgettet i 2003.

Engangsforhold påvirker DAU-saldoen i varierende omfang fra år til år, *jf. figur 3.1.* Det store overskud i 1998 var således foranlediget af salget af statens aktier i TeleDanmark. Tilsvarende kan de betydelige DAU-overskud i 2000 og 2001 henføres til successive stramninger af kredittiden for momsindbetalinger.

I 2005 skønnes knap 3 mia. kr. af DAU-overskuddet at vedrøre engangsforhold mv., der primært omfatter salg og omlægning af statslige aktiver med henblik på opbygningen af Højteknologifonden. I 2004 skønnes engangsforhold mv. omvendt at medvirke til en reduktion af DAU-overskuddet især som følge af betalingsforskydninger af blandt andet selskabsskatteprovenuet mellem 2003 og 2004. Korrigeret for engangsforhold mv. er der således en stigning i DAU-saldoen fra 2004 til 2005, men stigningen er mindre end i den faktiske DAU-saldo.

Figur 3.1. DAU-saldo med og uden engangsforhold mv., 1997-2005

3.2. Statens udgifter

Statens udgifter er budgetteret til 456,1 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2005.

Opgjort i 2005-prisniveau skønnes de statslige udgifter på FFL05 stort set uændrede i forhold til august-skønnet for 2004. Sammenholdt med finansloven for 2004 stiger de statslige udgifter på FFL05 med 3,3 mia. kr., *jf. tabel 3.2.*

De ministerfordelte udgifter stiger med 1,7 mia. kr. fra augustskønnet for 2004 til FFL05. I forhold til FL04 er der på FFL05 en stigning på 5,6 mia. kr. i de ministerfordelte udgifter. Stigningen kan i vidt omfang henføres til en vækst i bloktilskuddet til kommunerne, *jf. afsnittet nedenfor om de ministerfordelte udgifter på FFL05.*

3. Statens finanser

Tabel 3.2. De statslige udgifter, 2004-2005

	2004		2005		Ændr. FL04-FFL05	Ændr. Aug.-FFL05
	Mia. kr., 2005-priser FL04	Aug.	FFL05			
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	386,6	390,5	392,2	5,6	1,7	
Rente af statsgæld mv.	38,0	38,0	34,6	-3,4	-3,4	
EU-bidrag	15,4	14,6	16,3	1,0	1,7	
Børnefamilieydelse	12,8	12,8	13,0	0,1	0,1	
I alt	452,8	455,9	456,1	3,3	0,2	

Note: Statens udgifter i 2004 er opregnet til 2005-priser med de generelle pris- og lønstigninger på 1,8 pct. Opregningen gælder de samlede udgifter – herunder også renteudgifter.

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Udgifterne til renter af statsgæld mv. falder med 3,4 mia. kr. fra augustskønnet for 2004 til FFL05, mens der budgetteres med en stigning i det danske EU-bidrag på 1,7 mia. kr. samt en mindre stigning i udgifterne til børnefamilieydelse målt i 2005-priser.

Statens udgifter i 2004

Augustskønnet for de statslige udgifter i 2004 indebærer en nedjustering på ca. 1 mia. kr. i forhold til majskønnet. Statens udgifter skønnes således at blive 447,9 mia. kr. i 2004 målt i årets priser, *jf. tabel 3.3.*

Faldet på ca. 1 mia. kr. i forhold til majskønnet kan primært henføres til en nedjustering af EU-bidraget, hvilket skyldes en efterregulering i 2004 afledt af overskud på EU-budgettet i 2003. Hertil kommer en mindre nedjustering af skønnet for de ministerfordelte udgifter.

Tabel 3.3. De statslige udgifter, 2004

Mia. kr., 2004-priser	FL04	Maj-skøn	August-skøn	Ændr. FL-aug.	Ændr. maj-aug.
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	379,8	383,8	383,6	3,8	-0,3
Renter af statsgæld mv.	37,3	37,3	37,3	0,0	0,1
EU-bidrag	15,1	15,3	14,4	-0,7	-0,9
Børnefamilieydelsen	12,6	12,6	12,6	0,0	0,0
I alt	444,8	449,0	447,9	3,1	-1,1

1) Drifts-, overførsels- og anlægsudgifter i staten.

Sammenlignet med FL04 indebærer augustskønnet en opjustering af statens udgifter i 2004 på ca. 3 mia. kr. Stigningen skyldes en opjustering af de ministerfordelte udgifter på 3,8 mia. kr. I modsat retning trækker en nedjustering af EU-bidraget på ca. $\frac{3}{4}$ mia. kr.

Udviklingen i de ministerfordelte udgifter afspejler fortrinsvis ændrede skøn på en række udgiftsområder, hvor udgifterne sædvanligvis afhænger af konjunkturudviklingen, aktivitetsforudsætninger mv., samt Forårspakken¹. Ændrede skøn kan således forklare ca. $1\frac{3}{4}$ mia. kr. af opjusteringen, mens Forårspakken indebar merudgifter i 2004 på ca. $1\frac{1}{4}$ mia. kr., herunder til fremrykning af statslige investeringer og offentligt støttet byggeri samt til uddannelse og opkvalificering af ledige mv.

De ministerfordelte udgifter på FFL05

Hovedændringerne i de ministerfordelte udgifter fra FL04 til FFL05 opdelt på drifts-, overførsels- og anlægsudgifter fremgår af *tabel 3.4*.

Tabel 3.4. De ministerfordelte udgifter fra FL04 til FFL05

Mia. kr., 2005-priser	FL04	FFL05	Ændr. FL04-FFL05
Driftsrammen	89,9	90,1	0,2
Overførselsbudgettet	292,3	297,5	5,2
Anlægsbudgettet	4,4	4,6	0,2
Ministerfordelte udgifter i alt	386,6	392,2	5,6

Udgifterne på driftsrammen stiger med 0,2 mia. kr. fra FL04 til FFL05 målt i 2005-priser. Stigningen er sammensat af en række forskellige og modsatrettede ændringer på ministerområderne, herunder bevægelser som følge af tidlige års beslutninger vedrørende flerårsaftaler, effektiviseringer og engangsforhold mv.² Statens personaleforbrug er stort set uændret fra 2004 til 2005, jf. nedenfor.

Udgifterne på overførselsbudgettet stiger med godt 5 mia. kr. fra FL04 til FFL05 målt i 2005-priser, hvilket blandt andet skyldes en vækst i bloktil-

¹ *Budgetoversigt 1*, maj 2004 indeholder en uddybende gennemgang af udviklingen i de ministerfordelte udgifter siden FL04, jf. www.fm.dk. Eneste ændringer siden maj er, at skønnet for merudgifter til A-dagpenge mv. er opjusteret med 645 mio. kr., og at der kun forventes udmøntet ca. 300 mio. kr. af den kommunale midtvejsreserve, herunder på bloktilskudsaktskyttet.

² Drifts- overførsels- og anlægsudgifterne på FL04 er i tabel 3.4 tilpasset de ændrede rammeplaceringer, der er gennemført i forbindelse med udarbejdelsen af FFL05, blandt andet med henblik på en tættere sammenhæng mellem udgiftstal og realøkonomiske størrelser på nationalregnskabsform.

3. Statens finanser

skuddet til kommunerne på ca. 6 mia. kr. Væksten i bloktilskuddet kan henføres til en række forhold, herunder finansiering af den aftalte realvækst, balancetilskud samt budgetgarantien vedrørende en række overførselsindkomster, *jf. afsnit 2.7.*

Udgifterne på anlægsbudgettet stiger med 0,2 mia. kr. fra FL04 til FFL05 målt i 2005-priser, hvilket blandt andet kan henføres til, at der er indbudgetteret en anlægsreserve på 200 mio. kr. til udmøntning i forbindelse med finanslovsforhandlingerne.

Statens personaleforbrug

På finanslovsforslaget er der anført skøn for det ventede personaleforbrug i de enkelte år omregnet til årsværk³.

I 2005 er det samlede personaleforbrug på finanslovsforslaget skønnet til godt 131.700 årsværk, *jf. tabel 3.5.* Det er et fald på godt 300 årsværk eller 0,2 pct. i forhold til 2004. Faldet skyldes hovedsageligt et teknisk fald som følge af, at Bornholmstrafikken er planlagt udliciteret i 2005. Tages der højde herfor, er der tale om et stort set uændret personaleforbrug fra 2004 til 2005 for staten som helhed.

Tabel 3.5. Statens personale forbrug på FFL05 før udmøntning af reserver

Antal årsværk	2004	2005	2006	2007	2008
I alt på FFL05	132.070	131.742	130.184	129.600	128.570
Ændring i forhold til 2004		-328	-1.886	-2.470	-3.500
Korrektion for privatisering af SBI og udlicitering af Bornholmstrafikken		267	1.036	1.036	1.036
Ændring i forhold til 2004, korrigeret		-61	-850	-1.434	-2.464

Note: Der er ikke i personaleopgørelserne inkluderet personaleforbrug som følge af udmøntning af særlige reserver på FFL05. Visse institutioner indgår ikke i personaleopgørelserne.

Udviklingen dækker over mindre fald på de fleste ministerområder, mens der på justitsområdet forventes et øget personaleforbrug blandt andet som følge af flerårsaftalerne for politiet og kriminalforsorgen. Også på kulturområdet forventes der et øget personaleforbrug, hvilket skyldes den øgede aktivitet på Det Kongelige Teater i forbindelse med åbningen af det nye operahus i 2005.

³ Personaleoplysningerne er et foreløbigt skøn for de enkelte ministeriers og institutioners personaleforbrug. De angivne årsværk er ikke bindende for institutionernes årsværksforbrug, *jf. Økonomi-Administrativ Vejledning (www.oav.dk).*

På finanslovforslaget for 2005 er der budgetteret et fald på 2.500 årsværk fra 2004 til 2008, når der korrigeres for den forventede privatisering af Statens Bilinspektion og udlicitering af Bornholmstrafikken.

Faldet i det budgetterede personaleforbrug skal ses i sammenhæng med de afsatte reserver på FFL05. Der er på finanslovforslaget ikke taget højde for, hvor meget personaleforbruget vil blive øget som følge af udmøntningen af diverse reserver på finanslovforslaget. Disse udmøntes i forbindelse med de årlige finanslovforhandlinger.

3.3. Statens indtægter

I 2004 ventes statens samlede indtægter at udgøre 450,7 mia. kr. Det er en opjustering på 0,6 mia. kr. i forhold til skønnet fra maj, *jf. tabel 3.6*. Opjusteringen er primært sket på grund af højere erhvervsskatter til staten.

Tabel 3.6. Statens indtægter, 2004-2005

	2004			2005	
	Maj	Aug.	Ændr.	FFL05	Ændr. 04-05
Mia. kr., årets priser					
Personskat til staten, netto	67,9	66,6	-1,2	80,9	14,3
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	84,7	84,9	0,1	81,7	-3,2
Erhvervsskatter til staten, netto	33,3	35,5	2,2	43,1	7,6
Moms	139,5	139,1	-0,4	144,7	5,6
Registreringsafgift	14,0	14,5	0,5	15,6	1,1
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,7	22,9	0,2	23,2	0,3
Energi- og miljøafgifter	29,8	29,9	0,1	30,2	0,2
Tobaks- og alkoholafgifter mv.	18,8	18,5	-0,3	18,8	0,3
Pensionsafkastskat	13,5	12,4	-1,1	13,5	1,1
Tinglysningsafgift mv.	7,0	7,5	0,5	7,0	-0,5
Skatter og sociale bidrag i alt	431,3	431,9	0,6	458,7	26,8
Øvrige indtægter	18,8	18,8	0,0	17,9	-0,9
Indtægter i alt	450,0	450,7	0,6	476,5	25,9

På finanslovforslaget for 2005 skønnes statens indtægter at blive 476,5 mia. kr. svarende til en forventet stigning i indtægterne på 25,9 mia. kr. fra 2004 til 2005.

3. Statens finanser

Indtægtsskønnene for 2004 og 2005 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Redegørelse*, august 2004. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er vist i *tabel 3.7.* nedenfor.

I forhold til majvurderingen er der tale om beskedne ændringer i 2004, herunder en beskeden nedjustering af væksten i momsgrundlaget samt en marginal opjustering af grundlagene for indkomstskatterne.

Konjunkturodsigterne for 2005 er mere gunstige end udsigterne for 2004. Væksten i BNP forventes således at stige til 2,5 pct., og ledigheden skønnes at falde med 20.000 personer på årsbasis.

Tabel 3.7. Budgetteringsforudsætninger, 2004-2005

	2004		Ændr.	2005
	Maj	August		August
BNP, realvækst i pct.	2,2	2,2	0,0	2,5
Privatforbrug, realvækst i pct.	3,6	3,6	0,0	3,0
Heraf biler	20,0	20,0	0,0	8,0
Forbrugerpriser, vækst i pct.	1,5	1,4	-0,1	1,8
Momsgrundlag, nominal vækst i pct.	4,4	3,9	-0,6	4,0
Timeløn for LO/DA-arbejder, nominal vækst i pct.	3,5	3,6	0,1	3,8
Ledighed, 1.000 personer	173,0	175,0	2,0	155,0
Lønsum, nominal vækst i pct.	4,0	3,9	-0,1	4,2
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	750,9	751,6	0,7	779,5
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr.	814,4	814,8	0,4	848,5

Statens indtægter i 2004

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2004 er vist i *figur 3.2.* nedenfor.

Personskatter til staten (66,6 mia. kr.) ventes at indbringe 1,2 mia. kr. mindre end skønnet i maj. Nye indkomstopgørelser viser en svagere indkomstudvikling i 2003 end hidtil forudsat, herunder navnlig for selvstændige, hvilket reducerer indtægterne i 2004 gennem lavere frivillige indbetalinger og restskat, samt øgede udbetalinger af overskydende skat. Nedjusteringen i provenuet fra de kommunale skatter påhviler i første omgang staten fuldt ud, indtil den endelige afregning finder sted i 2006 for de selvbudgetterende kommuner. I 2004 skønnes niveauet for slut-

skatterne stort set uændret, idet den afledte virkning af det lavere indkomstniveau i 2003 opvejes af en højere vækst i de skattepligtige indkomster i 2004. Endelig er skønnet for afgiften af dødsboer og gaver forhøjet med 0,2 mia. kr. siden maj.

Erhvervsskatter til staten, netto (35,5 mia. kr.) forventes at indbringe 2,2 mia. kr. mere end ventet i maj. Opjusteringen skyldes primært højere indtægter fra kulbrinteskattepligtige selskaber, herunder både større á conto indbetalinger af selskabsskat og højere kulbrinteskatteprovenu, hvilket skal ses i lyset af en opjustering af skønnet for olieprisen.

Momsindtægterne (139,1 mia. kr.) er nedjusteret med 0,4 mia. kr. i forhold til majvurderingen. Nedjusteringen skyldes en lavere prisstigningstakt, mens realvæksten i momsgrundlaget er omtrent uændret.

Registreringsafgiften (14,5 mia. kr.) skønnes at indbringe 0,5 mia. kr. mere end skønnet i maj, hvilket primært kan henføres til en opjustering af erhvervenes køb af personbiler samt større salg af varebiler.

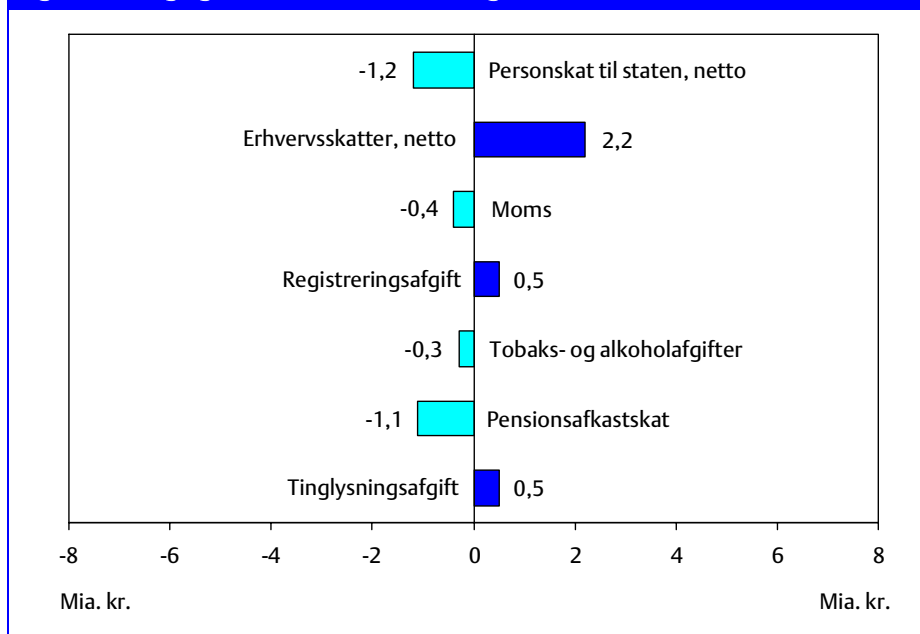
Tobaks- og alkoholafgifter (18,5 mia. kr.) er nedjusteret med 0,3 mia. kr., blandt andet som følge af en nedjustering i realvæksten af nydelsesmidler samt seneste regnskabsoplysninger.

Pensionsafkastskat (12,4 mia. kr.) er nedjusteret med 1,1 mia. kr., der kan henføres til en nedjustering af skønnet for afkastet af pensionsselskabernes aktiebeholdning i forhold til majs skønnet.

Tinglysningsafgiften (7,5 mia. kr.) er opjusteret med 0,5 mia. kr. siden maj. Opjusteringen er baseret på de seneste regnskabstal samt andre kilder, der viser en noget højere aktivitet af låneomlægninger og ejerskifter i første halvår af 2004 end forudsat i maj.

Figur 3.2. Vigtigste revisioner af indtægtsskøn for 2004

Statens indtægter i 2005

Statens indtægter i 2005 er budgetteret til 476,5 mia. kr. Målt i løbende priser er det 25,9 mia. kr. mere end de skønnede indtægter i 2004, jf. tabel 3.6 ovenfor. De væsentligste ændringer i statens indtægter fra 2004 til 2005 fremgår af figur 3.3.

Personskatter til staten (80,9 mia. kr.) forventes at indbringe 14,3 mia. kr. mere i 2005 end i 2004. Provenuet fra personskatterne ventes således at blive ca. 18,9 mia. kr. højere end i 2004, mens afregningen til kommuner modsat stiger med ca. 4,7 mia. kr.

De samlede slutskatter (indkomstskatter m.v. til stat og kommuner) stiger med 11 mia. kr. fra 2004 til 2005 svarende til en stigning på 3,7 pct.

Forskellen mellem stigningen i personskatter til staten (14,3 mia. kr.) i finansåret og stigningen i slutskatter (11 mia. kr.), som viser den underliggende vækst i indkomstskatterne i indkomståret, består af følgende elementer:

Den løbende betaling til kommunerne (12-delsrater) stiger med 6,4 mia. kr. fra 2004 til 2005 som følge af højere udskrivningsgrundlag.

Som følge af suspensionen af SP-bidraget foretages der af budgettekniske årsager en overførsel på ca. 3,1 mia. kr. fra §38 (personskatter) til §34 Arbejdsmarkedsfonde i 2004 svarende til indbetalingen af SP-bidraget i januar til og med maj 2004. Modsat overføres der ca. 3,1 mia. kr. fra §34 Arbejdsmarkedsfonde til §38 (personskatter) i 2005, jf. *Budgetoversigt 1*, maj 2004. Ændringerne vedrørende suspensionen af SP-bidraget leder således isoleret set til en forøgelse af personskatter mv. på ca. 6,2 mia. kr. fra 2004 til 2005.

Engangsforhold mellem stat og selvbudgetterende kommuner vedrørende afregning af tidligere års indkomstskatter og ejendomsværdiskatter medfører en stigning i personskatter til staten fra 2004 til 2005 på 1,9 mia. kr.

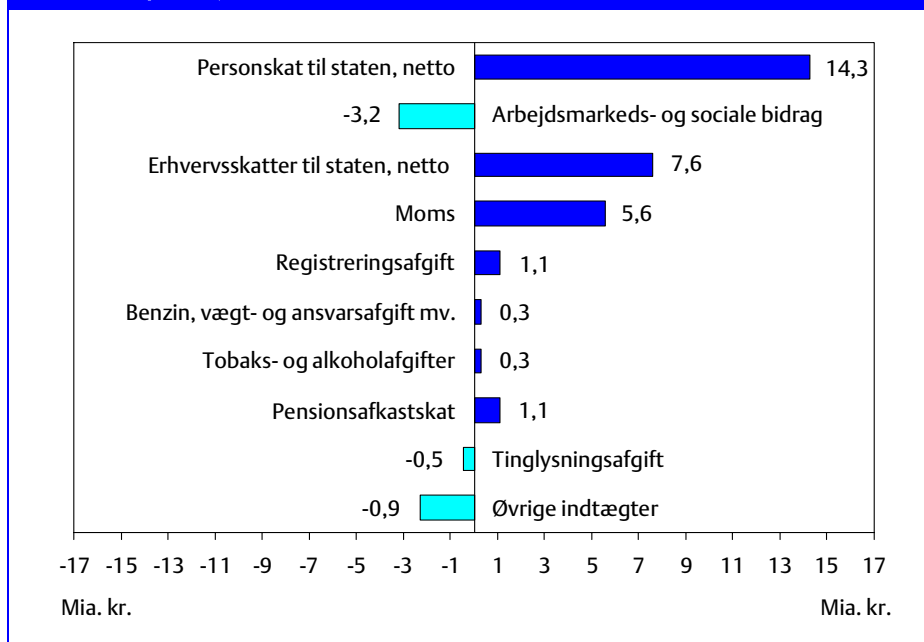
Indtægter fra reguleringer af skattebetalinger vedrørende tidligere år for restskat og overskydende skat er 2,6 mia. kr. højere i 2005 end i 2004.

Ydermere er stigningen fra 2004 til 2005 påvirket af engangsindtægter i 2004 fra kapitalpensionsafgift og udbytteskat på ca. 1,1 mia. kr.

Endelig stiger personskatter til staten med 0,2 mia. kr. fra 2004 til 2005 som følge af andre forhold, herunder betalingsforskydninger.

3. Statens finanser

Figur 3.3. De væsentligste indtægtsændringer fra 2004 til 2005 (årets priser)

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (81,7 mia. kr.) forventes at falde med 3,2 mia. kr. i 2005. Suspensionen af SP-bidraget leder som følge af overførslerne mellem §34 og §38 til en reduktion af provenuet på §34 Arbejdsmarkedsfonde på ca. 6,2 mia. kr. fra 2004 til 2005, jf. ovenfor. Korrigeret for dette forhold stiger det underliggende provenu med ca. 3 mia. kr., hvilket primært kan henføres til en stigning i lønsummen på 4,2 pct.

Erhvervsskatter til staten (43,1 mia. kr.) skønnes at indbringe samlet 7,6 mia. kr. mere i 2005 end i 2004. Det skyldes primært en skønnet stigning i selskabsskatterne som hovedsagelig kan tilskrives en stigning i indtægterne fra nettoestskatteafregningen for indkomståret inden. Hertil kommer en stigning i provenuet fra kulbrinteskattepligtige selskaber, herunder primært kulbrinteskatten.

Momsen (144,7 mia. kr.) indbringer 5,6 mia. kr. mere end i 2004, hvilket primært er affødt af den generelle nominelle vækst i momsgrundlaget i 2005 på 4 pct. Dertil kommer forslaget om, at blade mv. ikke længere skal kunne importeres moms frit fra tredjelande, der ventes at indbringe en provenugevinst på knap 0,1 mia. kr.

Indtægterne fra *registreringsafgiften* (15,6 mia. kr.) skønnes at stige med 1,1 mia. kr. i forhold til 2004 som følge af en forventet stigning i husholdningernes bilkøb på 8 pct.

Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv. (23,2 mia. kr.) skønnes at stige med 0,3 mia. kr. i 2005 i forhold til 2004, hvilket er baseret på en skønnet stigning i brændstofforbruget på 1½ pct., samt en foreslået reduktion i afgiften på svovlfri benzin mv. med virkning fra 2005, der medfører et provenutab på ca. 0,1 mia. kr.

Tobaks- og alkoholafgifter mv. (18,8 mia. kr.) skønnes at indbringe 0,3 mia. kr. mere i 2005 end i 2004 som følge af skønnet realvækst i forbruget af alkohol og chokolade m.v.

Pensionsafkastskat (13,5 mia. kr.) skønnes at stige med 1,1 mia. kr. i 2005. Det skyldes altovervejende, at provenuet i 2005 i modsætning til i 2004 ikke skønnes påvirket af fremføring af negativ skat foranlediget af kurstab på aktier i årene før 2003.

Tinglysningsskatten (7 mia. kr.) forventes at falde med 0,5 mia. kr. i forhold til 2004, idet omfanget af låneomlægninger mv. i 2004 vurderes at være ekstraordinært højt.

Øvrige indtægter (17,9 mia. kr.) er 0,9 mia. kr. lavere end i 2004. Det skyldes primært lavere udbytteindtægter fra statslige aktiebesiddelser (-1,0 mia. kr.), lavere renteindtægter (-0,9 mia. kr.), samt lavere overskud fra Nationalbanken (-0,9 mia. kr.). Hertil kommer mindre reduktioner i Overførsel fra Hypotekbankens reserver (-0,5), overskudsdeling vedr. Nordsøen (-0,6 mia. kr.) samt Den social Pensionsfond (-0,3 mia. kr.).

I modsat retning trækker budgetterede indtægter fra de generelle reserver, der stiger med 3,4 mia. kr., hvilket kan henføres til dels en stigning i den budgetterede indtægt fra omlægning af statslige aktiver fra 1 mia. kr. på FL04 til 3 mia. kr. på FFL05, dels indbudgettering af en forventet større statslig indtægt fra Nordsøaktiviteterne på 1,4 mia. kr. som følge af en opjustering af skønnet for olieprisen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2004.

3.4. Statens finansieringsbehov og gæld

Statsgælden målt som andel af BNP skønnes at falde med 2,3 pct.enheder i 2005 og 0,9 pct.enheder i 2004, *jf. tabel 3.8*. I forhold til 2002 er der

3. Statens finanser

samlet set tale om et fald på 4,7 pct.enheder. Korrigeres for statslige genudlån skønnes faldet fra 2002 til 2005 at udgøre 5,1 pct.enheder.

Tabel 3.8. Statsgælden, 2002-2005

Nominel statsgæld ultimo året, mia. kr., årets priser	2002	2003	2004	2005
Indenlandsk gæld	624,9	611,0	604,8	590,6
Udenlandsk gæld	83,7	83,9	84,1	86,5
Nettogæld til Nationalbanken ¹⁾	-46,0	-40,9	-30,0	-30,0
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds obligationsbeholdning	-141,4	-138,7	-136,1	-135,7
Samlet statsgæld	521,3	515,3	522,8	511,4
Udestående genudlån ²⁾	12,5	14,7	17,2	20,6
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån	508,8	500,6	505,5	490,8
Samlet statsgæld i pct. af BNP	38,3	36,8	35,9	33,6
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	37,4	35,8	34,8	32,3

- 1) Nettogæld til Nationalbanken i 2002 er opgjort i henhold til statsregnskabet for 2002, mens nettogælden for 2003-2005 er opgjort i henhold til Nationalbankens månedsbalance.
- 2) Inkluderer alene genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund og for 2004 og 2005 tillige Danmarks Skibskreditfond, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af *tabel 3.9*. De fire ovenstående selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.

Opgjort nominelt, dvs. i mia. kr., skønnes statsgælden at udgøre 511,4 mia. kr. i 2005 og 522,8 mia. kr. i 2004.

Faldet i statsgælden skønnes således til knap 11½ mia. kr. i 2005, selv om overskuddet på statens løbende drifts- anlægs- og udlånsaldo (DAU-saldoen) isoleret set tilsiger en nedbringelse af statsgælden med 20½ mia. kr., *jf. tabel 3.9*. Tilsvarende skønnes en stigning i statsgælden i 2004 på trods af, at DAU-saldoen isoleret set tilsiger en gældsnedbringelse på knap 3 mia. kr.

Tabel 3.9. DAU, nettokassesaldo og ændring i statsgæld, 2003-2005

Mia. kr., årets priser	2003	2004		2005
	Regnskab	Maj	August	FFL05
DAU-saldo	12,4	1,1	2,8	20,5
Genudlån	-0,8	-3,2	-3,5	-4,2
Beholdningsbevægelser og periodisering mv.	-4,8	-3,0	-2,8	0,3
Nettokassesaldo	6,9	-5,1	-3,4	16,6
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	-6,9	5,1	3,4	-16,6
Kurseffekter ved lånoptagelse og ved nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond	0,8	3,7	4,1	5,2
Ændring i statsgæld (år til år)	-6,1	8,8	7,5	-11,4

Differensen mellem overskuddet på statens løbende drifts- anlægs- og udlånsaldo i både 2004 og 2005 og nedbringelsen af statens gæld kan henføres til beholdningsbevægelser, genudlån samt kurseffekter ved lånoptagelse og nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond.

DAU-saldoen er en regnskabsmæssig opgørelse af statens indtægter og udgifter i året, som ikke nødvendigvis tidsmæssigt er sammenfaldende med statens faktiske betalinger. Det er imidlertid betalingsstrømmen, dvs. likviditetseffekten af budgettet, som har betydning for ændringen i statsgælden i det enkelte år. Bogførte indtægter og udgifter på DAU-saldoen uden likviditetsvirkning – de såkaldte beholdningsbevægelser og periodiseringer, herunder virkningen af tilsagnsbudgettering, periodisering af renter samt fordelte emissionskurstab – bevirker, at der i forhold til DAU-saldoen skal fratrækkes 2,8 mia. kr. i 2004 for at finde likviditetsvirkningen og dermed bidraget til ændringen i statsgælden i 2004. I forhold til majvurderingen skønnes likviditetstrækket fra beholdningsbevægelser og periodiseringer nu en smule lavere. I 2005 forventes beholdningsbevægelser og periodiseringer at bidrage med en positiv likviditetsvirkning på 0,3 mia. kr. i forhold til DAU-saldoen.

Øgede statslige udlån (de såkaldte genudlån) giver anledning til et øget statsligt likviditets- og lånebehov, som ikke indgår i DAU-saldoen. Hovedparten af genudlånene sker til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt, A/S Øresund samt fra 2004 Danmarks Skibskreditfond.

3. Statens finanser

Genudlånsomfanget i 2004 forventes at blive på godt 3,5 mia. kr., hvilket er en mindre opjustering på 0,3 mia. kr. i forhold til majs-kønnen, blandt andet som følge af genudlån til Danmarks Skibskreditfond. I 2005 ventes genudlånsomfanget at andrage godt 4 mia. kr. heraf knap 2½ mia. kr. i form af udenlandske genudlån til Danmarks Skibskreditfond.

Genudlånene påvirker den opgjorte statsgæld, selvom der er tale om en parallel ændring i statens aktiver og passiver. Det skyldes, at statsgælden i udgangspunktet er et bruttogælds-begreb, hvori kun modregnes enkelte statslige aktiver. I takt med, at udlånene tilbagebetales, vil afdragene omvendt bidrage til en større nedbringelse af statsgælden, end overskuddet på DAU-saldoen umiddelbart tilsiger.

Statens genudlån til selskaberne påvirker ikke DAU-saldoen i nævneværdig grad, da renteudgifterne afholdes af selskaberne. Endvidere er statens risiko ved øget udlån til de statsgaranterede selskaber uændret, da staten i forvejen garanterer for selskabernes låntagning.

I 2005 skønnes nettokassesaldoen, der angiver likviditetseffekten af statens budget opgjort som forskellen mellem statens ind- og udbetalinger, at udvise et overskud på 16,6 mia. kr.

I 2004 skønnes nettokassesaldoen at udvise et underskud på 3,4 mia. kr., hvilket er godt 1½ mia. kr. mindre end forventet i majvurderingen. Når underskuddet nu skønnes mindre end i majvurderingen på trods af øget skønnet likviditetstræk fra beholdningsbevægelser og genudlån på 0,1 mia. kr. skyldes det, at DAU-saldoen skønnes 1,7 mia. kr. højere end i maj.

En positiv nettokassesaldo indebærer et tilsvarende negativt nettofinansieringsbehov og dermed i udgangspunktet en tilsvarende reduktion af statsgælden. Nettofinansieringsbehovet på -16,6 mia. kr. i 2005 tilsiger således umiddelbart en gælds-nedbringelse af samme størrelsesorden i 2005, men som følge af kurseffekter ved dels den løbende lånoptagelse og dels Den Sociale Pensionsfonds nettokøb af obligationer på i alt 5,2 mia. kr. skønnes statsgælden at falde med 11,4 mia. kr. i 2005.

I 2004 skønnes nettofinansieringsbehovet til 3,4 mia. kr. og med skønnede kurseffekter på 4,1 mia. kr. forventes statsgælden at stige med 7,5 mia. kr.

Da statsgælden opgøres nominelt, har emissionskurstab ved udstedelse betydning for gældsudviklingen. Emissionskurstabet i både 2004 og 2005 skønnes isoleret set at bidrage til øget gæld, hvilket skyldes, at den statslige lånoptagelse forventes at ske til under kurs 100. Kurseffekten afhænger af udstedelsespolitikken i det enkelte år, idet en kurs under 100 afspejler, at kuponrenten på årets udstedelser er lavere end den tilsvarende effektive markedsrente. Emissionskurstabet slår dermed fuldt igennem og mindsker gældsnedbringelsen i udstedelsesåret.

Derimod påvirkes DAU-saldoen ikke fuldt ud af emissionskurstabet i udstedelsesåret. Emissionskurstabet fordeles over lånenes løbetid som en omkostning over DAU-saldoen på linje med omkostninger ved de nominelle kuponrentebetalinger. Dermed sikres, at renteomkostninger svarende til den årlige effektive rente (den nominelle rente plus fordelte emissionskurstab) indgår på DAU-saldoen i hele lånets løbetid.

Statens samlede finansieringsbehov (bruttofinansieringsbehovet) udgøres af statens nettofinansieringsbehov tillagt afdrag på statsgælden inklusive statens nettoopkøb af egne obligationer. Bruttofinansieringsbehovet ventes i 2005 at udgøre 85,6 mia. kr. Heraf skønnes den indenlandske låntagning at udgøre 75,2 mia. kr. Det udenlandske lånebehov ventes at udgøre 10,5 mia. kr. i 2005 inklusive låntagning til finansiering af udenlandske genudlån, *jf. tabel 3.10*.

I 2004 ventes bruttofinansieringsbehovet at udgøre 112,1 mia. kr., hvoraf godt 101 mia. kr. dækkes via låntagning og resten af et træk på statens konto i Nationalbanken på knap 11 mia. kr. Den indenlandske låntagning i 2004 skønnes at udgøre 85,0 mia. kr., og den udenlandske låntagning skønnes at udgøre 16,1 mia. kr.

3. Statens finanser

Tabel 3.10. Bruttofinansieringsbehov og statens låntagning, 2003-2005

	2003	2004		2005
Mia. kr., årets priser	Regnsk.	Maj	Aug.	FFL05
Nettofinansieringsbehov	-6,9	5,1	3,4	-16,6
Indenlandsk nettofinansieringsbehov ¹⁾	-6,9	5,1	2,9	-19,1
Udenlandsk nettofinansieringsbehov ²⁾	-	-	0,6	2,4
Afdrag på statsgæld i alt ³⁾	123,5	106,2	108,6	102,3
Indenlandsk statsgæld	106,3	90,1	92,6	94,2
Udenlandsk statsgæld	17,1	16,1	16,1	8,1
Bruttofinansieringsbehov ⁴⁾	116,6	111,3	112,1	85,6
Låntagning:				
Indenlandsk låntagning	94,1	84,8	85,0	75,2
Udenlandsk låntagning	17,0	15,6	16,1	10,5
Træk på statens konto i Nationalbanken ⁵⁾	5,5	10,9	10,9	-

- 1) Det indenlandske nettofinansieringsbehov udgøres af DAU-saldoen fratrukket indenlandske genudlån samt beholdningsbevægelser og periodiseringer.
- 2) Det udenlandske nettofinansieringsbehov udgøres af udenlandske genudlån til Danmarks Skibskreditfond.
- 3) Langfristet gæld omfatter gæld, der på udstedelsestidspunktet har en restløbetid over 1 år.
- 4) Udenlandske genudlån i henholdsvis 2004 og 2005 er "talt dobbelt" i bruttofinansieringsbehovet. Det skyldes en budgetteknisk effekt som følge af den valgte finansiering af det udenlandske (dollar-denominerede) genudlån, idet staten forventer at swappe indenlandsk lån til dollar. Da statens betaling af krone-hovedstolen til swap-modparten i statsregnskabet regnes som et afdrag på den indenlandske statsgæld, indgår genudlånet både via det indenlandske bruttofinansieringsbehov og det udenlandske bruttofinansieringsbehov (fra det udenlandske nettofinansieringsbehov).
- 5) Trækket på statens konto i Nationalbanken i 2003 er opgjort i henhold til statsregnskabet. Tallet stemmer ikke fuldt ud overens med Nationalbankens regnskab.

Fordelingen af den statslige låntagning er fastlagt i normen for statens låntagning. Ifølge den indenlandske norm for statens låntagning dækkes det indenlandske bruttofinansieringsbehov (summen af afdrag på den indenlandske statsgæld og det statslige indenlandske nettofinansieringsbehov) som udgangspunkt via udstedelser af indenlandske statspapirer og eventuelt træk på statens konto i Nationalbanken.

Den udenlandske norm indebærer, at der normalt optages udenlandske lån svarende til det udenlandske bruttofinansieringsbehov. Igennem en årrække har det udenlandske bruttofinansieringsbehov været lig afdragene på den udenlandske statsgæld og i overensstemmelse med normen har den udenlandske statsgæld derfor været konstant. I 2005 er der som følge af

udenlandske genudlån til Danmarks Skibskreditfond på omtrent 2,4 mia. kr. et udenlandsk nettofinansieringsbehov, og i overensstemmelse med den udenlandske norm er det udenlandske bruttofinansieringsbehov derfor omtrent tilsvarende større end afdragene på den udenlandske statsgæld i 2005.

Udviklingen i statsgælden afspejles i en vis udstrækning i udviklingen i den offentlige ØMU-gæld, *jf. tabel 3.11*. ØMU-gælden er således ligeledes i udgangspunktet et bruttogældsbegreb, der primært omfatter statens og kommunernes obligationsgæld. Herudover korrigeres for beholdningen af statsobligationer i de offentlige delsektorer.

I forhold til majvurderingen er der på baggrund af nye retningslinjer for opgørelsen af ØMU-gælden foretaget en generel opjustering af ØMU-gældsniveauet. De nye retningslinjer betyder, at ATP's beholdning af statsobligationer ikke længere fradrages i ØMU-gælden. Således kan opjusteringen af ØMU-gælden for 2004 med i alt 1,1 pct. af BNP primært henføres til, at ATP's beholdning af statsobligationer på skønnet 1,4 pct. af BNP ikke længere modregnes i ØMU-gældsberegningen. For en nærmere uddybning af konsekvensen af de nye retningslinjer henvises til *Økonomisk Redegørelse*, august 2004.

ØMU-gældskvoten – ØMU-gælden målt som andel af BNP – skønnes at falde knap 8 pct.enheder i perioden 2002 til 2005. Korrigeres for genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt, A/S Øresund og Danmarks Skibskreditfond skønnes faldet at udgøre knap 8½ pct.enheder.

3. Statens finanser

Tabel 3.11. ØMU-gælden, 2002-2005

Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser	2002	2003	2004	2005
Staten:				
Indenlandsk gæld	624,9	611,0	604,8	590,6
Udenlandsk gæld	83,7	83,9	84,1	86,5
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds statsobligationsbeholdning	-113,1	-118,1	-120,2	-120,9
Øvrige statslige poster	6,5	0,2	1,2	1,2
Kommuner:				
Samlet gæld	66,4	70,2	70,2	70,2
Beholdning af statsobligationer	-4,2	-5,3	-5,3	-5,3
Sociale kasser og fonde (ATP mv.):				
Beholdning af statsobligationer mv.	-	-	-	-
Samlet ØMU-gæld	664,2	641,9	634,8	622,3
Udestående genudlån ¹⁾	12,5	14,7	17,2	20,6
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån	651,7	627,3	617,6	601,8
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	48,8	45,9	43,7	40,9
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	47,9	44,9	42,5	39,6

- 1) Inkluderer genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund og for 2004 og 2005 tillige Danmarks Skibskreditfond, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af *tabel 3.9*. De fire ovenstående selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.

Det større fald i ØMU-gældskvoten set i forhold til statsgældskvoten i perioden 2002 til 2005 kan blandt andet henføres til den statslige porteføljeomlægning i form af en samtidig nedbringelse af statens indestående på kontoen i Nationalbanken og den indenlandske obligationsgæld som følge af ønsket om en forbedret likviditetsstyring i staten. Statens indestående i Nationalbanken modregnes således ikke i ØMU-gælden – i modsætning til i statsgælden.

Hverken udviklingen i ØMU-gælden eller i statsgælden kan give et dækkende billede af holdbarheden af de offentlige finanser, idet gældsbegreberne ikke på tilstrækkelig vis omfatter statslige og kommunale finansielle aktiver og endvidere ikke inddrager virkningen af fremtidige nettoforpligtelser, jf. *Økonomisk Redegørelse*, august 2004.

4 Offentlige finanser og finanspolitikken

- *Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til 17,4 mia. kr. i 2004 og 29,7 mia. kr. i 2005, hvilket svarer til henholdsvis 1,2 og 2,0 pct. af BNP.*
- *I forhold til majvurderingen er det offentlige overskud nedjusteret med ca. $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2004 blandt andet i lyset af et lavere provenu fra pensionsafkastskatten end ventet i maj.*
- *I 2005 er overskuddet opjusteret med godt $3\frac{1}{2}$ mia. kr. siden maj primært som følge af forventede merindtægter fra Nordsøaktiviteterne.*
- *Navnlig som følge af nedsættelsen af skatten på arbejdsindkomst med knap 10 mia. kr. er finanspolitikken ekspansiv i 2004, mens der i 2005 skønnes et neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken.*
- *Overskuddet på den strukturelle budgetsaldo, dvs. den offentlige saldo renset for konjunkturernes påvirkning mv., skønnes til 1,2 pct. af BNP i 2004 og 1,5 pct. af BNP i 2005.*

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

4.1. Offentlige finanser

Skønnene for de offentlige finanser i 2004 og 2005 afspejler den aktuelle vurdering af dansk økonomi, jf. *Økonomisk Redegørelse*, august 2004.

Skønnene er desuden baseret på finansloven for 2004, Forårspakken, finanslovsforslaget for 2005 samt de kommunale budgetter for 2004 og aftalerne om den kommunale økonomi i 2005.

På den baggrund skønnes overskuddet på de samlede offentlige finanser til 17,4 mia. kr. i 2004, hvilket svarer til 1,2 pct. af BNP, jf. *tabel 4.1*.

Tabel 4.1. Saldoen på de offentlige finanser, 1999-2005

Mia. kr., årets priser	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Maj	38,8	32,5	37,5	21,2	16,7	18,1	26,1
August	38,8	32,5	37,5	21,2	16,9	17,4	29,7
Heraf: Stat og kommuner	22,1	13,2	15,5	7,7	1,4	6,4	19,1
Sociale kasser og fonde ¹⁾	16,7	19,3	22,1	13,4	15,5	11,0	10,6
August (pct. af BNP)	3,2	2,5	2,8	1,6	1,2	1,2	2,0

1) ATP-fonden, A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

Sammenlignet med 2003 ventes overskuddet i 2004 dermed at være omtrent uændret. Det dækker dog over en skønnet forøgelse af overskuddet i stat og kommuner, men en reduktion af overskuddet i de sociale kasser og fonde. Det er overskuddet i stat og kommuner, der har betydning for nedbringelsen af den offentlige gæld, mens overskuddet i de sociale kasser og fonde ikke medvirker til gældsafviklingen.

I 2005 skønnes overskuddet på de offentlige finanser at udgøre 29,7 mia. kr. svarende til 2,0 pct. af BNP. Stigningen i overskuddet fra 2003 til 2005, der alene skyldes et større overskud i stat og kommuner, kan henføres til den ventede bedring af konjunkturerne, herunder lavere ledighed og højere beskæftigelse.

Den strukturelle saldo ventes at være uændret fra 2003 til 2005, jf. *afsnit 4.3. Finanspolitikken*, herunder navnlig personskattenedsættelserne i 2004, indebærer en reduktion i den strukturelle saldo fra 2003 til 2004, men det modsvares af en strukturel salдостigning fra 2004 til 2005, der blandt andet følger af faldende nettorenteudgifter.

I lyset af især nedsættelsen af skatten på arbejdsindkomst er finanspolitikken ekspansiv i 2004, mens der i 2005 skønnes et omtrent neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken, *jf. afsnit 4.2.*

Ændringer i forhold til vurderingen i maj 2004

Siden maj er saldoen på de offentlige finanser nedjusteret med knap $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2004, men opjusteret med godt $3\frac{1}{2}$ mia. kr. i 2005, *jf. tabel 4.2.*

Tabel 4.2. Ændring af den offentlige saldo i 2004 og 2005 siden maj

Mia. kr., årets priser	2004	2005
Selskabsskatter	0,8	2,3
Overskudsdeling mv. fra Nordsøaktiviteterne	0,7	1,1
Moms og afgifter	0,5	0,6
Pensionsafkastskat	-0,9	-0,1
Indkomstoverførsler	-1,0	0,6
Offentligt forbrug	-1,7	-1,4
Offentlige subsidier	0,1	1,1
Andre udgifts- og indtægtsposter	0,8	-0,6
Ændring af den offentlige saldo, i alt	-0,7	3,6

Note: Negative tal angiver saldoforværringer i form af øgede udgifter eller reducerede indtægter, mens positive tal svarer til saldoforbedringer som følge af lavere udgifter eller forøgede indtægter.

Nedjusteringen af saldoen i 2004 skyldes blandt andet en nedjustering af provenuet fra pensionsafkastskatten, der navnlig følger af et forventet lavere aktieafkast.

Dertil kommer en opjustering af udgifterne til indkomstoverførsler i 2004, herunder til A-dagpenge og kontanthjælp i lyset af et højere ledighedsskøn og til førtidspension som følge af flere modtagere end ventet i maj.

Afledt af kommuneaftalerne for 2005 og en højesteretsdom angående fleksjob er det nominelle offentlige forbrug desuden opjusteret med 1,7 mia. kr. i 2004 og 1,4 mia. kr. i 2005, hvilket isoleret set bidrager til en reduktion af saldoen i begge år i forhold til majvurderingen.

Primært som følge af nye skøn for olieprisen er selskabsskatteprovenuet fra især kulbrinteskatten og de kulbrinteskattepligtige selskaber samt overskudsdeling mv. fra Nordsøaktiviteterne opjusteret med $1\frac{1}{2}$ mia. kr. i

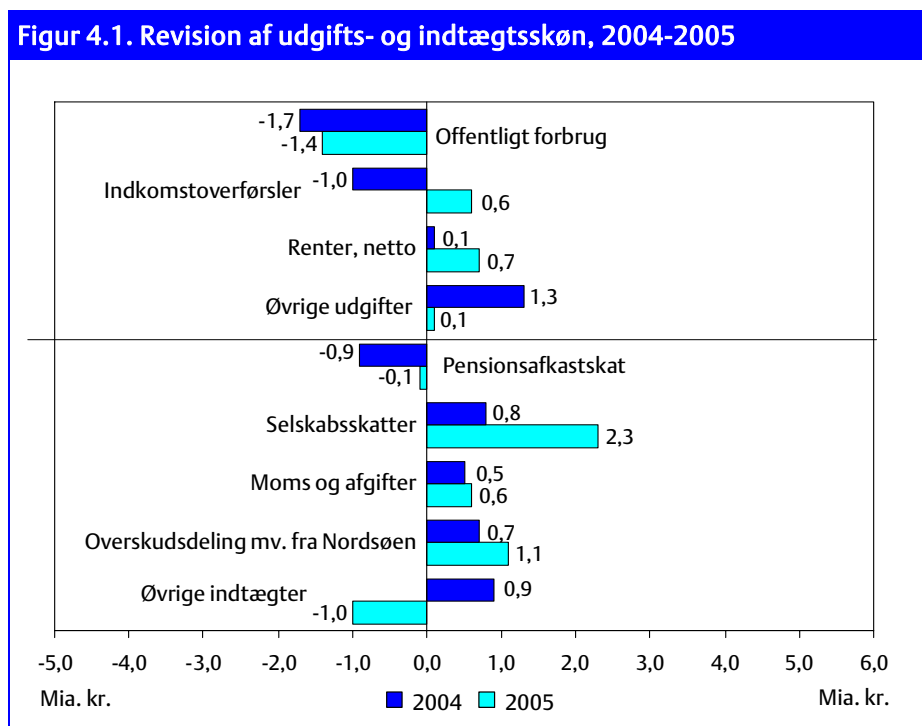
4. Offentlige finanser og finanspolitikken

2004 og knap 3½ mia. kr. i 2005, hvilket er den væsentligste forklaring på opjusteringen af overskuddet på de offentlige finanser i 2005 siden maj.

Provenuet fra moms og afgifter er endvidere opjusteret i begge år, navnlig i lyset af et forventet større provenu fra registreringsafgiften for erhvervenes bilkøb.

Til saldoopjusteringen i 2005 bidrager desuden en nedjustering af de offentlige subsidier på godt 1 mia. kr., der blandt andet skyldes en lavere nominal vækst i udgifterne til fleks- og skånejob og det støttede byggeri end forudsat i majvurderingen.

De væsentligste ændringer i skønnene for 2004 og 2005 er angivet i *figur 4.1*. Der henvises til en nøjere kommentering i *boks 4.1* og til detaljerede tal i *bilag 2*.

Note: Negative tal angiver saldoforværringer i form af øgede udgifter eller reducerede indtægter, mens positive tal svarer til saldoforbedringer som følge af lavere udgifter eller forøgede indtægter.

Boks 4.1. Revision af udgifts- og indtægtsskøn, 2004 og 2005

De væsentligste ændringer siden majvurderingen kan opsummeres på følgende vis:

Det *offentlige forbrug* er opjusteret med knap 1¼ mia. kr. i 2004 og knap 1½ mia. kr. i 2005. Opjusteringen er afledt af en højesteretsdom vedr. fleksjob og kommunaftalerne for 2005, herunder reguleringer som følge af afvigelser i pris- og lønudviklingen i forhold til det forudsatte forløb på aftaletidspunktet i juni 2003. Realvæksten i det offentlige forbrug er dog nedjusteret til 0,3 pct. i 2004 mod 0,7 pct. i majvurderingen, hvilket skal ses i sammenhæng med Danmarks Statistiks oprevison af det offentlige forbrug i 2003. Siden maj er det nominelle offentlige forbrug oprevideret med godt 2½ mia. kr. i 2003 som følge af indarbejdelsen af de endelige kommunale regnskaber for 2003, og realvæksten er oprevideret med 0,5 pct.enheder til 1,0 pct. i 2003. På baggrund af finanslovsforslaget og kommunaftalerne for 2005 skønnes realvæksten i det offentlige forbrug til 0,5 pct. i 2005 som forudsat i maj. Væksten i den offentlige beskæftigelse skønnes til 2.000 personer i 2004 og 2.500 personer i 2005. I 2004 er beskæftigelsesvæksten nedjusteret med 1.000 personer i forhold til majvurderingen i lyset af nedjusteringen af realvæksten i det offentlige forbrug i 2004.

De offentlige udgifter til *indkomstoverførsler* er opjusteret med 1 mia. kr. i 2004, men nedjusteret med godt ½ mia. kr. i 2005. Opjusteringen i 2004 skyldes i hovedsagen forventede større udgifter til A-dagpenge og kontanthjælp i lyset af et højere ledigheds skøn end ventet i maj. Dertil kommer opjusteringer af udgifterne til førtidspension og sygedagpenge som følge af opjusterede skøn for antal modtagere. Nedjusteringen i 2005 kan primært henføres til, at satsreguleringsprocenten er lavere end skønnet i maj. På baggrund af den private lønstigningstakt i 2003 er satsreguleringsprocenten fastlagt til 2,0 pct. i 2005, mens satsreguleringen i maj blev skønnet til 2,6 pct. Den lavere satsreguleringsprocent bidrager isoleret set til en nedjustering af udgifterne til indkomstoverførsler på godt 1¼ mia. kr. i 2005 sammenholdt med majskønnet. I modsat retning trækker imidlertid opjusteringer af udgifterne til ATP-pensioner, revalidering og individuel boligstøtte.

Nettorenteudgifter og udbytter er nedjusteret med knap ¾ mia. kr. i 2005, hvilket blandt andet skyldes større udbytter fra de statslige selskaber end skønnet i maj. Dertil kommer en nedjustering af renteudgifterne, der navnlig følger af et forventet lavere statsligt finansieringsbehov end det, der beregningsteknisk blev forudsat i maj.

Provenuet fra *pensionsafkastskatten* er nedjusteret med knap 1 mia. kr. i 2004, hvilket især kan henføres til et forventet lavere aktieafkast end skønnet i maj.

Selskabsskatteprovenuet er opjusteret med godt ¾ mia. kr. i 2004 og ca. 2¼ mia. kr. i 2005. Opjusteringen er især afledt af, at der på baggrund af nye skøn for olieprisen midlertidigt forventes større provenuer fra kulbrinteskatten og de kulbrinteskattepligtige selskaber end skønnet i maj.

Provenuet fra *moms og afgifter* er opjusteret med ca. ½ mia. kr. i 2004 og 2005. Opjusteringen kan primært henføres til en opjustering af registreringsafgiftsprovenuet fra erhvervenes bilkøb på ca. 1 mia. kr. i begge år. Dertil kommer mindre opjusteringer af provenuet fra punktafgifterne og lønsumsafgiften. I modsat retning trækker en nedjustering af momsprovenuet på knap ¾ mia. kr. i begge år, der følger af en mere afdæmpet prisudvikling end ventet i maj.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Boks 4.1. Revision af udgifts- og indtægtsskøn, 2003 og 2004 (fortsat)

Indtægterne fra *overskudsdeling mv. fra Nordsoen* er opjusteret med knap $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2004 og godt 1 mia. kr. i 2005. Opjusteringen i begge år følger af opjusteringen af olieprisen i forhold til majvurderingen.

De *øvrige indtægter* er opjusteret med knap 1 mia. kr. i 2004, men nedjusteret med 1 mia. kr. i 2005. Opjusteringen i 2004 skyldes navnlig tilbagebetalinger af EU-bidrag som følge af et mindreforbrug af EU-budgettet for 2003. Nedjusteringen i 2005 kan henføres til flere forhold, herunder blandt andet ændrede skøn for overskud af offentlig virksomhed, indtægter fra EU's institutioner og indtægter fra indenlandske sektorer, der blandt andet omfatter tilbagebetalinger af offentlige udlæg og privat medfinansiering af offentlige aktiviteter.

Udviklingen i udgifts- og skattetrykket

Fra 2001 til 2005 skønnes et fald i de samlede offentlige udgifters andel af BNP på ca. $1\frac{1}{4}$ pct.enheder, *jf. tabel 4.3.*

Faldet i udgiftstrykket kan primært henføres til et forventet lavere rente-udgiftstryk som følge af en lavere gældskvote og omlægning af lån til lavere rentesatser.

Samtidig skønnes der et fald i skattetrykket, opgjort som de samlede skatters andel af BNP, på $1\frac{1}{2}$ pct.enheder fra 2001 til 2005. Heraf kan knap 1 pct.enhed forklares ved et lavere personskattetryk, der blandt andet følger af nedsættelserne af skatten på arbejdsindkomst.

Der skønnes et fald i de øvrige indirekte skatter i pct. af BNP på knap $\frac{1}{4}$ pct.enhed fra 2001 til 2005, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med afgiftsreduktioner på spiritus og tobak, og at en række punktafgifter ikke opreguleres i takt med den generelle prisudvikling, *jf. skattestoppet.*

Tabel 4.3. Udgifts- og skattetryk, 1999-2005

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Ændr. 2001- 2005
Pct. af BNP								
Forbrug	25,8	25,3	25,9	26,3	26,6	26,4	26,0	0,1
Overførsler	17,8	17,3	17,3	17,5	18,1	18,1	17,5	0,2
Investeringer	1,7	1,7	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	-0,2
Renteudgifter	4,8	4,3	4,0	3,7	3,4	3,1	2,8	-1,2
Øvrige udgifter	5,3	5,3	5,1	5,2	5,1	5,1	4,9	-0,2
Udgiftstryk	55,4	53,9	54,2	54,6	54,9	54,4	53,0	-1,3
Personskatter mv. ¹⁾	22,3	22,3	22,5	22,1	22,1	21,8	21,6	-0,9
Arbejdsmarkedsbidrag	4,5	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	0,0
Pensionsafkastskat	1,2	0,8	0,1	0,1	0,4	0,6	0,7	0,6
Selskabsskatter	3,0	2,4	3,1	2,9	2,8	3,0	2,9	-0,2
Moms	9,9	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,6	-0,1
Øvrige indirekte skatter	8,5	7,7	7,8	7,9	7,7	7,6	7,6	-0,2
Øvrige skatter	2,1	2,3	2,2	1,7	1,7	1,6	1,6	-0,6
Skattetryk	51,5	49,6	49,9	48,9	48,9	48,9	48,4	-1,5
Renteindtægter	2,5	2,5	2,6	2,3	2,5	2,2	2,2	-0,4
Øvrige indtægter	4,9	4,5	4,7	5,1	4,8	4,7	4,5	-0,2
Told mv. til EU ²⁾	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Indtægstryk	58,6	56,5	57,1	56,1	56,1	55,6	54,9	-2,1

- 1) Personskatter mv. indeholder kildeskatter, vægtafgift fra husholdninger, arve- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
- 2) Ifølge de nye nationalregnskabsprincipper kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår som følge heraf i skattestrykket. De kategoriseres dog ikke som offentlige indtægter, fordi de tilfalder EU, og indgår derfor ikke i indtægtsstrykket.

Fra 2001 til 2005 reduceres de øvrige skatter i pct. af BNP med godt ½ pct.enhed, hvilket primært skyldes bidraget til den særlige pensionsopsparing, der nationalregnskabsmæssigt indgår som en skat i 2001, men ikke fra 2002 og frem som følge af omlægningen til en individuel pensionsopsparing. Det omfordelende element i ordningen blev dog fjernet fra og med 2001, således at alle har fået godskrevet egne indbetalinger fuldt ud i 2001. Provenuvirkningen fra den midlertidige suspension af SP-indbetalinger i 2004 og 2005 indgår i personskattestrykket.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

I retning af et højere skattetryk trækker en skønnet stigning i proventet fra pensionsafkastskatten svarende til godt $\frac{1}{2}$ pct.enhed af BNP fra 2001 til 2005. Stigningen skal ses i sammenhæng med, at pensionsafkastskatteproventet var ekstraordinært lavt i 2001 og 2002.

Det samlede offentlige indtægtstryk skønnes reduceret med godt 2 pct.enheder af BNP fra 2001 til 2005, hvilket især kan henføres til det ventede fald i skattetrykket og et skønnet fald i renteindtægtstrykket på knap $\frac{1}{2}$ pct.enhed af BNP.

4.2. Finanspolitikkenes aktivitetsvirkning

Finanspolitikkenes umiddelbare påvirkning af den økonomiske aktivitet måles ved den ét-årige finanseffekt. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt er udtryk for en finanspolitisk afdæmpning af aktiviteten.

Med afsæt i finanslovsforslaget og kommuneaftalerne for 2005 skønnes et omtrent neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken i 2005, *jf. tabel 4.4.*

Tabel 4.4. Finanseffekt mv., 1999-2005

Pct. af BNP	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Finanseffekt med større privatforbrugsgennemslag ¹⁾ i alt, heraf:	0,2	-0,1	0,3	0,3	0,0	0,5	0,0
<i>Udgifter i alt</i>	<i>0,4</i>	<i>0,1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,1</i>
<i>Indtægter i alt²⁾</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,0</i>
Finanseffekt, ³⁾ i alt	0,3	-0,1	0,3	0,2	0,0	0,3	0,0
Midlertidig suspension af SP	-	-	-	-	-	0,1	-
Offentligt støttet boligbyggeri	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1

Note: Metodegrundlaget for finanseffektberegningen er revideret, jf. *Finansredegørelse 2004*, juni 2004. Revisionen af metodegrundlaget vedrører navnlig en genberegning af de modelbaserede aktivitetsvirkninger af diskretionære ændringer af de offentlige udgifter og indtægter på den seneste officielle version af ADAM fra Danmarks Statistik. På baggrund af de modelbaserede beregninger ses økonomien at være blevet mindre følsom på kort sigt overfor diskretionære finanspolitiske ændringer.

- 1) Af permanente indkomstskatteændringer. Virkningen på privatforbruget som følge af en ændring af indkomstskatten afhænger blandt andet af, om indkomståndringen opfattes som permanent eller midlertidig. En skatteændring, der opfattes som permanent, vurderes at have større kortsigtseffekt på privatforbruget end en midlertidig skatteændring. Det er lagt til grund, at en ændring i husholdningernes samlede disponible indkomst på 1 mia. kr. som følge af permanente indkomstskatteændringer påvirker det samlede privatforbrug med ½ mia. kr. på kort sigt.
- 2) Den midlertidige pensionsopsparing blev som led i Pinsepakken videreført i form af den særlige pensionsopsparing (SP) i 1999. Omlægningen af den særlige pensionsopsparing til en individuel pensionsordning fra og med 2001 påvirker ikke finanseffekten.
- 3) Baseret på Danmarks Statistiks officielle ADAM modelgrundlag, hvor virkningen af en ændring i husholdningernes samlede disponible indkomst på 1 mia. kr. som følge af permanente indkomstskatteændringer påvirker det samlede privatforbrug med ¼ mia. kr. på kort sigt.

Der skønnes et marginalt negativt bidrag fra den offentlige udgiftsside i 2005, der blandt andet skyldes et ventet reelt fald i de offentlige subsidier og en afdæmpet vækst i indkomstoverførslerne i lyset af satsreguleringsprocenten på 2,0 pct. og lavere gennemsnitssatser afledt af nedsættelsen af folkepensionsalderen.

Samtidig skønnes der et marginalt positivt bidrag fra de offentlige indtægter i 2005, der primært skyldes den lempelse, der følger af, at punktafgifterne ikke justeres i takt med den generelle prisudvikling.

Herudover skønnes de iværksatte initiativer vedrørende det offentligt støttede boligbyggeri, herunder som led i Forårspakken, at medføre et bidrag til aktiviteten på 0,1 pct. af BNP i 2005.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Finanspolitikken i 2005 vurderes at være afstemt med det forventede forløb i den økonomiske aktivitet, jf. også *Økonomisk Redegørelse*, august 2004.

I 2004 skønnes aktivitetsvirkningen af finanspolitikken til 0,5 pct. af BNP, hvilket primært kan henføres til nedsættelsen af skatten på arbejde med knap 10 mia. kr. Skønnet er baseret på et større gennemslag på det private forbrug af permanente indkomstskatteændringer end det, der ligger til grund i Danmarks Statistiks officielle version af ADAM-modellen, jf. også diskussionen herom i *Finansreddegørelse 2004*. Dertil kommer et bidrag fra den midlertidige suspension af SP-indbetalingerne, der skønnes til 0,1 pct. af BNP, samt et bidrag fra boligpolitiske initiativer på 0,1 pct. af BNP.

Finanseffekten, der er baseret på Danmarks Statistiks officielle version af ADAM og dermed et lavere privatforbrugsgennemslag af permanente indkomstskatteændringer, skønnes til 0,3 pct. af BNP i 2004.

Finanseffekten med større privatforbrugsgennemslag er i 2004 ca. 0,1 pct. af BNP lavere, end når skønnet baseres på grundlaget for majvurderingen. Nedjusteringen skyldes primært statistiske oprevisjoner af det offentlige forbrug og de offentlige investeringer i 2003, der trækker i retning af lavere realvækst i 2004. I forhold til majvurderingen er realvæksten i de offentlige investeringer i 2003 således oprevideret til -0,3 pct. mod -3,7 pct. i maj, og i lyset heraf er realvæksten i investeringerne i 2004 nedjusteret fra 8,3 pct. i maj til 4,5 pct.

Realvæksten i det offentlige forbrug i 2003 er oprevideret fra 0,5 pct. til 1,0 pct., hvilket isoleret set trækker i retning af nulvækst i forbruget i 2004. Realvæksten i det offentlige forbrug er dog nedjusteret fra 0,7 pct. i majvurderingen til 0,3 pct. i 2004, hvilket skal ses i sammenhæng med en opjustering af forbruget i 2004 i lyset af en højesteretsdom vedrørende fleksjob og kommuneaftalerne for 2005, jf. også *afsnit 4.1*.

Med afsæt i de nye tal og skøn for 2003 og 2004 ses finanspolitikken samlet set at være mere ekspansiv end skønnet i maj, men en større del af aktivitetsvirkningen vedrører 2003.

4.3. Strukturel budgetsaldo

Saldoen på de offentlige finanser afhænger af konjunktursituationen. I perioder med høj økonomisk vækst stiger de offentlige indtægter fra skatter og afgifter således relativt meget, mens udgifterne til overførselsindkomster har en tendens til at falde – primært som følge af faldende ledighed. Potentialet for en gunstig udvikling i den offentlige saldo er derfor større i en højkonjunktur med lav ledighed og høj beskæftigelse end i en periode med højere ledighed og lavere beskæftigelse.

Den *strukturelle budgetsaldo* opgøres som den faktiske offentlige saldo fratrukket det positive eller negative bidrag fra konjunkturerne og angiver dermed stillingen på de offentlige finanser rensset for den givne konjunktursituation. Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle saldo afhænger af, hvor mange ledige ressourcer der er i økonomien. Den strukturelle budgetsaldo er derfor blandt andet bestemt af finanspolitikkenes stramhedsgrad og den skønnede strukturelle ledighed.

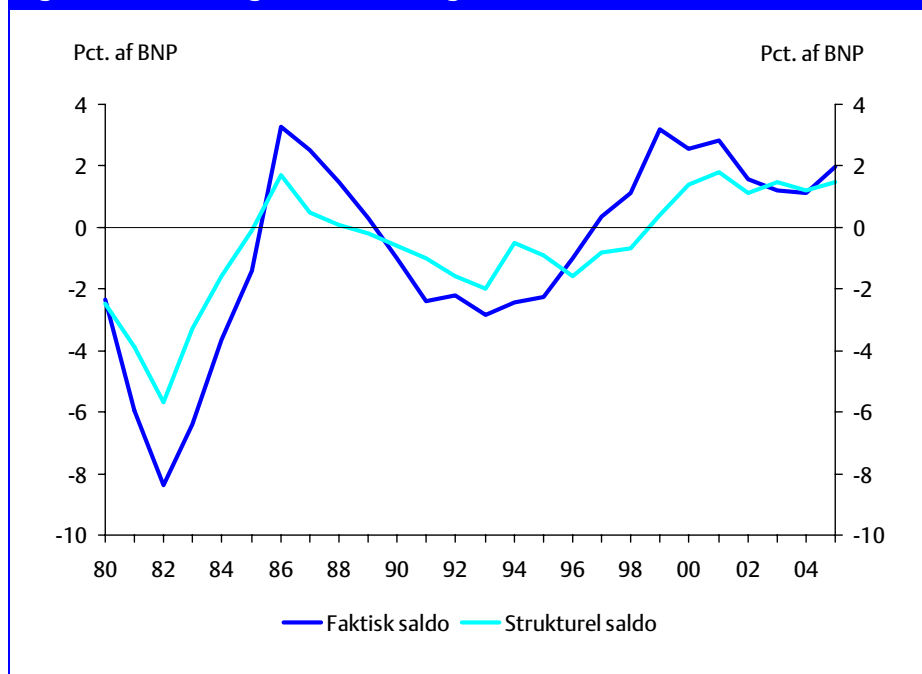
Udover bidrag fra konjunkturerne korrigeres der i beregningen af den strukturelle saldo også for indflydelsen af særlige forhold, som ikke er direkte knyttet til konjunkturudviklingen, men som kan have betydelig og varierende indflydelse på de offentlige finanser fra år til år. Det drejer sig især om pensionsafkastskatten, der afhænger af udviklingen i aktie- og obligationskurserne, og hvor proventet derfor kan fluktuere meget kraftigt, selskabsskatten (bortset fra beskatningen af olie- og gasudvindingen i Nordsøen, der betragtes som strukturel), forskydninger i nettorentudgifterne samt udviklingen i de offentlige drifts- og kapitaloverførsler.

I den mellemfristede strategi frem mod 2010 forudsættes der årlige overskud på den strukturelle budgetsaldo på i gennemsnit 1½-2½ pct. af BNP. Derved vil den offentlige gæld kunne nedbringes, således at de offentlige finanser vil være robuste overfor skiftet i befolkningens sammensætning i retning af flere ældre og færre erhvervsaktive.

Den strukturelle budgetsaldo skønnes at udgøre 1,2 pct. af BNP i 2004 og 1,5 pct. af BNP i 2005 inklusive det midlertidige bidrag på 0,3 pct. af BNP, som følger af suspensionen af SP-indbetalingerne, *jf. figur 4.2*.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Figur 4.2. Faktisk og strukturel budgetsaldo, 1980-2005

Dermed skønnes den strukturelle saldo i 2004 og 2005 at ligge i underkanten af det forudsatte målinterval for overskuddet frem mod 2010.

Fra 2003 til 2004 skønnes en reduktion af den strukturelle saldo på 0,3 pct.enheder, der navnlig kan henføres til den ekspansive finanspolitik i 2004, herunder nedsættelserne af skatten på arbejdsindkomst. Der skønnes en stigning i den strukturelle saldo fra 2004 til 2005, der blandt andet skal ses i sammenhæng med faldende nettorenteudgifter.

I 2003 og 2004 skønnes overskuddet på den strukturelle saldo at være større end eller svarende til overskuddet på den faktiske saldo, hvilket afspejler, at den faktiske saldo er midlertidigt påvirket af et negativt bidrag fra de svagere konjunkturer. I forlængelse heraf ventes konjunkturfremgangen i 2005 at medføre et positivt bidrag til den faktiske saldo.

Forøgelsen af den strukturelle saldo med ca. 2½ pct.enheder af BNP siden 1995 følger navnlig af en reduktion af den strukturelle ledighed og faldende nettorenteudgifter, *jf. tabel 4.5.*

Tabel 4.5. Den strukturelle budgetsaldo, 1995-2005

Pct. af BNP	Strukturel saldo		Ændring som følge af						
	Niveau	Årlig ændring	Provenuer fra finanspolitikken ¹⁾	Strukturel ledighed ²⁾	Arbejdsudbud ³⁾	Nettorenter-udgifter	Specielle poster ⁴⁾	Efterspørgsel ⁵⁾	Andet/residual
1995	-0,9								
1996	-1,6	-0,7	0,1	0,3	-0,5	0,2	-0,5	-0,2	-0,1
1997	-0,8	0,8	0,8	0,3	-0,2	0,1	-0,1	-0,2	0,1
1998	-0,7	0,1	0,1	0,4	-0,2	0,3	-0,5	-0,2	0,2
1999	0,4	1,1	0,5	0,3	-0,1	0,3	0,7	-0,3	-0,3
2000	1,4	1,0	-0,1	0,4	0,3	0,3	0,4	-0,7	0,4
2001	1,8	0,4	-0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	-0,4	0,1
2002	1,1	-0,7	-0,3	0,1	-0,3	0,3	-0,6	0,0	0,1
2003	1,5	0,4	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1
2004	1,2	-0,3	-0,8	0,0	0,0	0,2	0,1	0,3	-0,1
2005	1,5	0,3	0,3	0,0	-0,2	0,2	0,0	0,1	-0,1
I alt	-	2,4	0,4	1,9	-0,8	2,4	-0,3	-1,6	0,4

Note: Metoden til beregningen af den strukturelle saldo er som udgangspunkt baseret på den metode, der anvendes af OECD.

- 1) Bidraget er baseret på en ADAM-beregning og kan som følge af metodeforskelle afvige fra de direkte provenuer, der anvendes til beregningen af finanseffekten. Personskatteprovenu-virkningen af den midlertidige suspension af SP-indbetalingerne i 2004 og 2005 er medregnet.
- 2) Den strukturelle ledighed angiver det ledighedsniveau, som er foreneligt med en langsigtsholdbar inflation.
- 3) Til grund for beregningen ligger arbejdsudbuddet målt i timer.
- 4) De specielle poster indeholder blandt andet bidrag fra offentlige drifts- og kapitaloverførsler, indtægter fra olie- og gasindvinding i Nordsøen, skatteværdien af nettopensionsindbetalinger samt indførelsen af SP og omlægningen heraf fra en kollektiv til en individuel ordning.
- 5) Strukturelle virkninger for de offentlige finanser af ændringer i efterspørgsels sammensætningen, der navnlig følger af forskelle i den indirekte beskatning.

I modsat retning trækker virkningen af efterspørgsels sammensætningen, hvor en relativt beskeden vækst i privatforbruget i forhold til BNP-væksten gennem årene har bidraget til en reduktion af den strukturelle saldo gennem en mindre vækst i det indirekte skatteprovenu. I forhold til andre BNP-komponenter er afgiftsindholdet i privatforbruget således højt, og relativt lavere vækst i privatforbruget vil derfor trække i retning af en lavere strukturel saldo.

Bilag

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1998-2005

Mia.kr., årets priser	
Salg af aktier i TeleDanmark	30,9
Omlægning af statslige aktiver	1,9
Harmoniseret afregning af lønsumsafgift	0,7
Betalingsregler for elafgift (inkl. momseffekt)	0,5
Scandlines	0,5
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	1,6
Korrektion vedr. endelig afregning i 2000 af indkomstskat til kommunerne for 1998	-1,3
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1996	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,0
1998 i alt	36,0
Salg af statslige aktiver	1,3
Kapitalindskud i COMBUS	-0,3
Aftale med Naturgas Syd og DONG	-1,4
Acontoindbetaling vedr. Dansk Tipstjeneste	0,7
Pinsepakken	-0,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	5,2
Korrektion vedr. endelig afregning i 2001 af indkomstskat til kommunerne for 1999	0,1
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1997	-0,1
Korrektion vedr. endelig afregning i 2001 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 1999	-0,3
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
1999 i alt	4,8

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia.kr., årets priser	
Pinsepakken	0,8
Selskabsskat	-3,4
Overdragelse af statshavne	-0,7
Kapitaludtræk fra Post Danmark	0,3
Ekstraordinær indfrielse af saneringslån (Københavns kommune)	0,5
Ekstraordinært udbytte fra PostDanmark og DSB	0,2
Korrektion vedr. endelig afregning i 2002 af indkomstskat til kommunerne for 2000	2,3
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1998	1,3
Frivillige indbetalinger af personskat	0,4
Opløsning af Dansk Eksportfinansieringsfond	0,2
Omlægning af kredittider for momsen (inkl. afledet effekt på andre afgifter)	12,4
Omlægning af kredittider for vandafgiften	0,2
Afvikling af ejendomsselskabet TOR I/S	-1,0
Ændring af procentgodtgørelse	0,5
Pensionsafkastskat	2,7
Korrektion vedr. endelig afregning i 2002 af ejendomsværdiskat til kommunerne for 2000	0,5
Korrektion vedr. endelig afregning i 2002 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2000	0,8
Kraftvarmeværkers efterbetaling	0,3
Overførsel fra Hypotekbankens reserver	1,0
Salg af aktier i Københavns Lufthavn	0,9
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,9
2000 i alt	19,4

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia.kr., årets priser	
Selskabsskat	8,1
Ændret beskatning af husdyrbesætninger	0,4
Ekstraordinært aktieudbytte fra DONG mv.	1,0
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1999	-0,1
Stramning af momskredittider for store virksomheder	14,4
Afskaffelse af importmoms	-1,9
Omlægning af momskredittider for landbrug (inkl. afledet effekt på andre afgifter)	0,5
Stramning af kredittid for lønsumsafgift	0,3
Pinsepakken	1,1
Frivillige skatteindbetalinger	6,3
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	-1,2
Ekstraordinært bidrag til EU sfa. omlægning af kredittider for momsen i 2000	-0,5
Overdragelse af statshavne	-0,1
Pensionsafkastskat	-11,8
Naturgas Sjællands overgang til DONG	-0,2
UMTS-licenser – ekstraordinær indtægt i 2001 i forhold til den årlige indtægt 10 år frem	0,7
Indbetaling fra DTU m.fl. vedr. overgang til selveje	1,8
Endelig afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 1999	-0,3
Korrektion vedr. endelig afregning i 2003 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2001	0,1
Tilbagebetaling af kantineoms	-0,3
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	-0,6
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	-0,4
Korrektion vedr. endelig afregning i 2004 af indkomstskat til kommunerne for 2001	1,6
Korrektion vedr. endelig afregning i 2004 af ejendomsværdiskat til kommunerne for 2001	0,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,7
2001 i alt	18,4

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia.kr., årets priser	
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	1,2
Selskabsskat	3,2
Pinsepakke	0,8
Ekstraordinært bidrag til EU som følge af omlægning af kredittider for moms i 2001	-0,4
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2000	-2,3
EU-formandskab	-0,8
Stramning af kredittider for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	14,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,5
Endelig afregning af ejendomsværdiskat til kommunerne for indkomståret 2000	-0,5
Endelig afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2000	-0,8
Pensionsafkastskat	-12,6
Omlægning af statslige aktiver	0,7
Renteafkast af FerieKonto	0,1
Konkurrenceevnepakke, lempelse af kredittid for mellemstore virksomheder	-1,5
Mindreforbrug som følge af reduktion af videreførte midler	0,5
Regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	0,2
Ekstraordinært låneafdrag fra DONG	0,5
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplastdommen	0,0
Mindreudgift vedr. tjenestemandspensioner	1,6
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	0,9
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	0,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,1
2002 i alt	6,4

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia.kr., årets priser	
Pensionsafkastskat	-5,7
Selskabsskat	8,2
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2000	-0,3
Endelig afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2001	-0,1
Modregning af regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	-0,2
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,2
Omlægning af statslige aktiver	1,0
Én afregningskonto	3,5
DONG ekstraordinært afdrag af lån	0,4
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,3
Renteafkast af FerieKonto	0,2
Supplerende engangsydelse til folkepensionister	-0,4
Grænshandel	-0,3
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplast-dommen	-1,0
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,1
Afregning til kommunerne for 2000 og tidligere	-0,3
Tilkendt erstatning i Wanadoo-sagen	0,1
Ejendomssalg på ministerområder	0,1
Indtægt fra salg af radio-sendetilladelser (P5 og P6)	0,1
Teknisk omlægning vedr. SES, kontorejendomme	0,2
Førtidig indfrielse af udviklingslån (Indien)	0,5
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,8
Ekstraordinær tilbagebetaling af EU-bidrag for 2003	0,6
2003 i alt	8,7

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia.kr., årets priser	
Pensionsafkastskat	-1,7
Selskabsskat	-4,8
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2001	-1,7
Endelig afregning af ejendomsværdiskat til kommunerne for indkomståret 2001	-0,4
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Omlægning af statslige aktiver (FL §35)	1,0
Udlodninger fra IØ og IFU samt afvikling af investeringsfonden for vækstmarkeder	1,4
Renteafkast af FerieKonto	0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,5
Ekstra bevilling til udbetaling af overarbejde	-0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,3
Aftale vedrørende DUC's olie- og gasindvinding	2,0
Køb af Gastra A/S	-1,1
Aktieudbytte fra Dong A/S	1,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,1
2004 i alt	-3,9

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia.kr., årets priser	
Pensionsafkastskat	-1,4
Selskabsskat	1,7
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2002	0,1
Omlægning af statslige aktiver (FFL05 §35)	3,0
Køb og salg af bygninger og grunde m.v.	0,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-1,1
2005 i alt	2,8

Bilag 2. Offentlige finanser, 2003-2005

Mia. kr., løbende priser	----- 2003 -----			----- 2004 -----			----- 2005 -----		
	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.
Forbrug	369,2	371,8	2,6	382,5	384,2	1,7	393,5	394,9	1,4
Overførsler	252,8	252,6	-0,2	262,0	262,9	1,0	266,9	266,3	-0,6
Investeringer	22,9	23,8	0,9	25,2	25,2	0,0	26,2	26,2	0,0
Renteudgifter	48,1	47,9	-0,2	45,7	45,6	-0,1	43,0	42,7	-0,3
Subsidier	31,0	30,0	-1,0	31,5	31,4	-0,1	32,5	31,4	-1,1
Øvrige udgifter ¹⁾	41,4	41,1	-0,3	42,4	42,4	0,0	43,8	43,6	-0,2
Udgifter i alt	765,5	767,1	1,6	789,2	791,7	2,5	805,8	805,1	-0,7
Personskatter mv. ²⁾	310,2	309,5	-0,6	316,8	316,7	-0,1	328,6	328,3	-0,3
Arbejdsmarkedsbidrag	62,9	63,0	0,1	65,1	65,2	0,0	67,8	67,9	0,1
Selskabsskatter	39,9	39,1	-0,8	43,3	44,1	0,8	42,5	44,8	2,3
Pensionsafkastskat	6,1	5,2	-0,9	9,9	9,0	-0,9	10,1	10,0	-0,1
Moms	135,3	135,4	0,1	141,3	140,6	-0,7	146,9	146,3	-0,6
Registreringsafgift	13,2	13,5	0,4	14,3	15,3	0,9	15,3	16,4	1,1
Øvrige indirekte skatter	91,8	92,3	0,6	93,1	93,3	0,3	95,9	96,1	0,2
Øvrige skatter ³⁾	23,5	23,4	-0,1	23,9	23,8	0,0	24,0	23,9	-0,1
Renteindtægter	35,3	35,3	-0,1	32,5	32,6	0,0	32,4	32,8	0,4
Bruttoestindkomst	27,1	27,1	0,0	27,4	27,4	0,0	27,7	28,0	0,3
Øvrige indtægter ⁴⁾	36,9	40,0	3,2	39,6	41,1	1,4	40,5	40,3	-0,2
Indtægter i alt	782,1	784,0	1,8	807,3	809,1	1,8	831,9	834,8	2,9
Offentlig saldo	16,7	16,9	0,2	18,1	17,4	-0,7	26,1	29,7	3,6
Renter, netto	12,8	12,6	-0,2	13,1	13,0	-0,1	10,6	9,9	-0,7
Offentlig primær saldo ⁵⁾	29,5	29,5	0,0	31,2	30,4	-0,8	36,7	39,6	2,9

- 1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.
- 2) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatte, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.
- 3) Øvrige skatter indeholder bidrag til sociale ordninger (ordinært ATP-bidrag, A-kassebidrag og efterlønsbidrag).
- 4) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregnete) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.
- 5) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser før nettorenteudgifter.